P

Cena numeru 15 groszy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

ROK XVI | ŁÓDŹ. PIĄTEK, 23-go WRZEŚNIA 1938 ROKU | CENA NUMERY 10 GROSZY | № 261

Wojska czeskie obsadzają Sudety

W kilku miejscowościach doszło do krwawej walki pomiędzy wojskiem a strażą sudecką

BERLIN, 22 września.

(PAT) Niemieckie Biuro Informacyj ne donosi z Eger:

Armia czeska otrzymała we czwartek po południu rozkaz szefa sztabu generalnego Krejciego, aby OBSADZIŁA OBSZAR SUDECKO-NIEMIECKI GRANICZĄCY Z RZESZĄ.

Po południu koło godz. 4-ej weszły pierwsze kolumny samochodów pancernych do Koenigsberg, Falkenau, Graslitz, Neudeck, Joachimstal, Weipert i t.d.

W miejscowościach tych, jak wiadomo, po złożeniu broni przez policję objęły służbę porządkową oddziały ochronne partii Niemców sudeckich. Wszędzie panował, aż do godz. 4-ej całkowity spokój, a wśród ludności przejawiało się żywe zadowolenie. Miasta i miasteczka były udekorowane flagami i zielenią.

Z chwilą gdy kolumny samochodów pancernych wchodziły do miast bez żadnych ostrzeżeń

CZESI OTWORZYLI SILNY OGIEŃ KARABINÓW MASZYNOWYCH. OGÓŁEM W POWIECIE EGER ZABITO 16 NIEMCÓW SUDECKICH.

Wojska czeskie są w tej chwili w marszu, zdążając do Eger. Liczą się z tym, że w ciągu nocy Franzesbad i Asch zostaną ponownie obsadzone przez wojska czeskie.

W Eger pod wieczór na ulicach ukazali się ponownie członkowie „czerwonej straży" — organizacji komunistycznej i usiłują objąć władzę w mieście. W kilku miejscach doszło do strzelaniny. Według dotychczasowych wiadomości 9 osób padło od kul.

Walka w tej chwili jeszcze trwa i nie można uzyskać bliższych szczegółów, gdyż łączność telefoniczna z Eger jest przerwana. Wśród ludności panuje przygnębienie.

BERLIN, 22 września.

(PAT) Według doniesień z Friedland, w ciągu dzisiejszego popołudnia wzmocniono tam znacznie garnizon wojskowy. W górach Harzu

BUDOWANE SĄ POŚPIESZNIE NOWE LINIE OBRONNE.

Na wielu drogach ustawiono zapory z drutu kolczastego. W okolicach Kellenbergu i Veutersreuth przeciągają liczne oddziały czeskie, które ponownie obsadziły całą granicę. W okolicach Schoenbach żołnierze czescy dopuszczali się znów aktów gwałtu.

W czwartek przed urzędem gminnym w Zeidler doszło do starć między grupą 30 żandarmów a milicją Niemców sudeckich. W starciu tym 4-ch Niemców poniosło śmierć.

Zmiana rządu w Pradze

Na czele nowego gabinetu stanął gen. Syrowy

PRAGA, 22 września.

Rząd premiera Hodży ustąpił. Na czele nowego gabinetu stanął dowódca sił zbrojnych Czechosłowacji gen. Syrowy, który jednocześnie objął tekę ministra wojny. Ministrem spraw zagranicznych jest nadal Krofta.

Przed wkroczeniem wojsk niemieckich

W Sudetach oczekują przybycia oddziałów „Reichswehry"

LONDYN, 22 września.

(PAT) Wszelkie połączenia telegraficzne i telefoniczne z Pragą są prawie niemożliwe. Podminowany most na drodze w pobliżu Eger został wysadzony w powietrze przez nieznane osoby.

Wszystkie pociągi, opuszczające Eger i udające się w głąb Czechosłowacji były dzisiaj przepełnione rodzinami Czechów. W ciągu dnia dzisiejszego tysiące Niemców w pogranicznych miastach sudeckich oczekiwały na przybycie wojsk niemieckich. Wśród ludności panuje przekonanie, iż wojska niemieckie znajdujące się w pobliżu, gotowe są do wkroczenia na obszar Sudetów lada chwila.

Na szczycie katedry katolickiej w Eger powiewa flaga ze swastyką.

Rozmowa Chamberlaina z Hitlerem

w Godesbergu trwała wczoraj przeszło trzy godziny i będzie kontynuowana dzisiaj

Hitler wysuwa nowe żądania

Kolonia, 22 września.

(PAT) Premier Chamberlain przybył dzisiaj wraz ze swymi współpracownikami samolotem do Kolonii o godz. 12.30 Na lotnisku angielskiego męża stanu oczekiwali: niemiecki minister spraw zagranicznych von Ribbentrop, ambasador brytyjski w Berlinie Henderson, sekretarz stanu Weizsaecker, ambasador niemiecki w Londynie von Dirksen i szef protokułu dyplomatycznego von Doernberg. Z lotniska sir Neville Chamberlain odjechał samochodem w towarzystwie von Ribbentropa do Godesbergu.

Zapowiedziana o godz. 15 rozmowa Chamberlaina z Hitlerem przesunięta została wobec późniejszego przybycia Chamberlaina do Godesberg o godzinę i rozpoczęła się o godz. 16 w kwaterze kanclerza.

ROZMOWA KANCLERZA HITLERA Z PREMIEREM CHAMBERLAINEM, KTÓRA TRWAŁA 3 GODZINY I 15 MINUT ZAKOŃCZYŁA SIĘ O G. 19.15. Po pożegnaniu się z kanclerzem premiera min. Ribbentrop odprowadził premiera Chamberlaina do samochodu, ozdobionego choragiewkami angielską i niemiecką. Chamberlain przy dźwiękach trąbek oddziału honorowego S. S. odjechał do swych apartamentów.

Londyn, 22 września.

(PAT) Reuter donosi z Godesberg, że ROZMOWY PROWADZONE PRZEZ CHAMBERLAINA Z HITLEREM KONTYNUOWANE BĘDĄ W DNIU JUTRZEJSZYM.

Godesberg, 22 września.

(PAT) Wzmocniony znacznie skład delegacji brytyjskiej towarzyszącej sir Neville Chamberlainowi tłumaczą tutaj tym, że Anglicy przewidują, że rozmowy obecne będą bardziej wyczerpujące od poprzednich rozmów w Berchtesgaden. Jedynym tematem tych rozmów ma być Czechosłowacja. Jednakże, jak tutaj podkreślają, zagadnienie to zmieniło już znacznie swe oblicze od zeszłego tygodnia. Obok bowiem kategorycznie postawionych żądań Polski i Węgier, które muszą być uwzględnione, wytworzyła się w Czechosłowacji sytuacja wewnętrzna o tak komunistycznym posmaku, że Rzesza stoi wobec nowego problematu niedopuszczenia do ugruntowania się bolszewizmu u swych granic. Ogólnie wyrażana jest w kołach n...iec kich opinia, że

NA ROKOWANIA JEST JUŻ ZA PÓŹNO.

W chwili obecnej przedstawiają koła te

(Dalszy ciąg na str. 2-ej).

Groźba powstania w Czechosłowacji

Wojsko na ulicach Pragi.—Tłum demonstruje bez przerwy, żądając ustąpienia Benesza i dyktatury wojskowej

Niemcy sudeccy objęli władzę w kilku miastach

Praga, 22 września.

(PAT) Demonstracje ludności stolicy, które rozpoczęły się w godzinach rannych, przybieraja na sile. Przed Hradczynem gromadzą się znowu olbrzymie tłumy wznoszac

OKRZYKI PRZECIWKO PREZYDENTOWI BENESZOWI. W STRONĘ ZAMKU WYSŁANO SAMOCHODAMI CIĘŻAROWYMI ODDZIAŁY WOJSKOWE W HEŁMACH I Z BAGNETAMI.

Dawna straż zamkowa, złożona z weteranów legionistów, zastapiona została wojskiem. W demonstraciach bierze udział przede wszystkim wielotysięczna rzesza robotnicza. · Wszystkie fabryki i warsztaty są dziś nieczynne. Liczyć się należy poważnie

Z WYBUCHEM STRAJKU GENERALNEGO.

Praga, 22 września.

(PAT) Manifestacje trwały wczoraj całą noc. Tłum manifestował miedzy innymi przed siedzibą prezydenta republiki na Hradczynie, zmuszajac wartę do otwarcia bram zamku. Na dziedzińcu zamkowym wywoływano gen. Syrovye'go. Z chwilą jednak kiedy gen. Syrovy zaczał wzywać zebranych do posłuszeństwa i spokoju i wspomniał o autorytecie prezydenta Benesza, tłum wygwizdał go. — Manifestacie skierowane były przede wszystkim przeciwko Beneszowi, Masarykowi i Hodży. Poza tym manifestowano przeciwko Francji. TŁUM ZACHOWYWAŁ SIE BARDZO BURZLIWIE I CHCIAŁ NAWET OPANOWAĆ RADIOSTACJE, jednak większe oddziały policji i wojska nie dopuściły do tego.

W ciągu nocy ukazały sie nadzwyczajne wydania pism, podajacych szczegóły decyzji rządu. Organ ligi narodowej „Posledni List" wyszedł w żałobnej obwódce.

Podobne manifestacje odbyły się w szeregu miast i miasteczek w Czechach i na Morawach. Ważniejsze z nich były w Hradec, Kralove oraz w Morawskiej Ostrawie, Brnie i Pilznie. W Nova Paka robotnicy ogłosili na znak protestu strajk. Jednocześnie rzad otrzymuje szereg depesz, protestujacych przeciwko decyzji przyjęcia planu londyńskiego.

Berlin, 22 września.

(PAT) Z Eger donosza: W nocy z środy na czwartek przejeli NIEMCY SUDECCY SŁUŻBE BEZPIECZEŃSTWA NA CAŁYM OBSZARZE SUDECKIM, aż po czeską granice językową. W całym kraju panuje nieopisany entuzjazm. Na budynkach publicznych i domach prywatnych powiewaja chorągwie ze swastykami.

Berlin, 22 września.

(PAT) Z Eger donosza: Na tutejszym ratuszu i kościołach powiewaja chorągwie ze swastyką. Sudecko - niemiecka ludność, która zdołała pozostać w Eger, zajęta jest dekorowaniem domów chorągwiami i girlandami kwiecia. Niemcy Sudeccy, którzy znaleźli przejściowo schronienie na terytorium Rzeszy, zaczynają powracać do rodzinnego miasta. Pierwsza wiadomość o przyjeciu przez rząd czeskosłowacki warunków londyńskich dotarła do Eger wczoraj wieczorem, budząc wśród jego mieszkańców nieopisany entuzjazm. Wkrótce potem przedstawiciele ludności sudecko-niemieckiej zwrócili się do władz czeskich z propozycja

PRZEJĘCIA SŁUŻBY BEZPIECZEŃSTWA.

Władze czeskosłowackie, po przeprowadzeniu telefonicznej rozmowy z Pragą, wyraziły na tę propozycję zgodę. Czeskie posterunki wojskowe na granicy, żandarmeria i urzędnicy celni zostali z małymi wyjątkami wycofani. Z więzienia wypuszczono przeszło 100 Niemców. Wszystkie sklepy są dziś od rana otwarte, a na wystawach ich umieszczono portrety kanclerza i Henleina. Około godziny 9 rano znikli z ulic miasta ostatni żołnierze czescy i żandarmi. Urzędnicy czescy opuścili również gmach poczty, a służbę po nich objęli urzędnicy sudecko - niemieccy. Połączenia telefonicznego z Berlinem nie zdołano jednak dotychczas uzyskać.

Berlin, 22 września.

(PAT) Wiadomości z Eger o obejmowaniu na terytorium całych Sudetów władzy przez Niemców sudeckich okazują się nieścisłe. Dotychczas objęcie władzy przez Niemców sudeckich nastąpiło tylko w kilku miejscowościach.

Niemcy rozbrajają żandarmerię czeską

i obsadzają gmachy państwowe oraz dworce kolejowe.—Krwawe starcia pomiędzy ludnością czeską a niemiecką

„Legion Sudecki" bierze udział w walkach granicznych

Praga, 22 września.

(PAT) W ciągu ub. nocy doszło do szeregu starć między ludnościa niemiecką i Czechami na pograniczu czesko-niemieckim. M. in. zaatakowano urząd celny w miejscowości Kunstat. Urząd celny w Bartoszewiczach został spalony, a urzad celny w Rozwadowie obrzucono granatami ręcznymi. W mieiscowości Hnanine DOSZŁO DO WIEKSZEJ WALKI, KTÓRA O GODZ. 5 RANO JESZCZE TRWAŁA. W miejscowości Franciszkańskie Łazne (Franzesbad) członkowie S. O. P. rozbili straż policyjną. W miejscowości Chocieszowice oddział T. S. ZAJAŁ BUDYNEK ŻANDARMERII, URZAD POCZTOWY I DWORZEC KOLEJOWY. W miejscowości Hostime członkowie S. O. P. zaczęli przeprowadzać rewizje domowe przede wszystkim wśród komunistów.

* * *

Berlin, 22 września.

(PAT) Niemieckie Biuro Informacyjne donosi o nowych incydentach granicznych. W pobliżu Mitter - Retzbach ubiegłej nocy czescy żołnierze zaatakowali niemiecki urząd celny, ale zostali odparci przez urzędników celnych, wspomaganych przez legion Niemców Sudeckich. Ataki czeskie zostały ponowione, przy czym na zabudowaniach urzędu celnego rzucono liczne granaty ręczne. Wówczas LEGION NIEMCÓW SUDECKICH PRZYSTAPIŁ DO PRZECIWNATARCIA. Napastnicy zbiegli, zatrzymano jedynie dwóch urzedników celnych, którzy schowali się do piwnicy czeskiego urzędu celnego, rozbrojonych i oddano w ręce władz niemieckich.

* * *

Berlin, 22 września.

(PAT) Niemieckie biuro informacyjne donsi z Schoemberg o poważnym starciu pomiędzy czeskimi żołnierzami i żandarmami a ludnościa niemiecko - sudecką. Do starcia doszło koło południa w pobliżu urzędu celnego w wiosce Liebaenau. W czasie strzelaniny 20 osób odniosło rany. Po obu stronach są zabici.

Skład nowego rządu czeskiego

Krofta nadal ministrem spraw zagranicznych

PRAGA, 22 września.

(PAT) Nowy rząd czechosłowacki, mianowany przez prezydenta republiki w godzinach wieczorowych, utworzony i zaprzysiężony został w następującym składzie:

Premier i minister obrony narodowej — gen. broni Jan Syrowy, generalny inspektor sił zbrojnych.

Minister spraw wewnętrznych — Jan Czerny, dotychczasowy prezydent ziemi morawsko-śląskiej.

Minister spraw zagranicznych—Jan Krofta.

Minister finansów — Józef Kalkus.

Minister oświaty — Engelberg Szubert, dyrektor depart. tego resortu.

Minister sprawiedliwości — Włodzimierz Fajnor, pierwszy prezes sądu najwyższego.

Minister przemysłu i handlu — Jan Janaczek, dyrektor departamentu.

Minister komunikacji — Andrzej Kamenicky, dyr. dep.

Minister robót publicznych — gen. dyw. Franciszek Nosal.

Minister rolnictwa — Edward Reich, dyr. departamentu.

Minister opieki społecznej — Franciszek Horak, dyr. dep.

Minister zdrowia i wychowania fizycznego — Stanisław Mentl, profesor wydziału medycznego na uniwersytecie praskim.

Minister poczt i telegrafów — Karol Dunowski, dyr. dep.

Minister unifikacji prawnej — Józef Fric, dyr. dep.

Ministrowie bez teki — Hugo Wawrecka, dotychczasowy minister propagandy. Stanisław Bukowsky, przywódca Sokoła czechosłowackiego, oraz Piotr Zenkl, prezydent m. Pragi.

Godesberg, 22 września.

(PAT) Wśród politycznych kół niemieckich utrzymuje się opinia, że rząd Rzeszy znaleźć się może w obliczu niemożności uznania nowotworzącego się obecnie w Pradze rządu.

ROZMOWA CHAMBERLAINA Z HITLEREM

(Dokończenie).

rozwiązanie definitywnie sprawy Czechosłowacji w następujący sposób:

1) ZWROT PRZEZ PRAGĘ POSZCZEGÓLNYCH TERYTORIÓW RZESZY, POLSCE I WĘGROM.

2) ROZWIĄZANIE SPRAWY SŁOWACJI I RUSI PODKARPACKIEJ.

3) STWORZENIE Z POZOSTAŁYCH TERYTORIÓW PAŃSTWA ZNEUTRALIZOWANEGO BEZ NAJMNIEJSZYCH WPŁYWÓW KOMUNISTYCZNYCH.

Z rozmów, prowadzonych w kołach niemieckich odnosi się wrażenie, że ich zdaniem, jedyną możliwością przeprowadzenia tego definitywnego rozwiązania będzie wkroczenie wojsk niemieckich do Czechosłowacji. Wydaje się przy tym, że koła te w tego rodzaju pociągnięciu widzą jedyną możliwość definitywnego przecięcia tego węzła gordyjskiego, jakim stało się zagadnienie Czechosłowacji. W tych okolicznościach liczą tu, że rozmowy z Chamberlainem nie przeciągną się zbytnio, t. j. że najdalej jutro popołudniu nastąpi jego powrót do Londynu. W kołach obserwatorów zagranicznych, bawiących w Godesbergu, wysuwają jako najważniejszy czynnik zmiany sytuacji fakt postawienia przez Polskę i Węgry ich żądań rewindykacyjnych. Ogólnie panuje tu przekonanie, że zarówno

ANGLIA, JAK I FRANCJA WYCOFUJĄ SIĘ Z ZAGADNIENIA CZECHOSŁOWACKIEGO.

Godesberg, 22 września.

(PAT) Rozmowa Hitler—Chamberlain, rozpoczęta o godz. 16.20 trwała do godz. 18.30, podobnie jak w Berhtesgaden w cztery oczy. Następnie zebrali się delegaci angielscy i niemieccy w pełnym składzie i kontynuowali swe obrady wspólnie do godz. 19.15.

Jak mówi komunikat urzędowy, dalszy ciąg rozmów odbędzie się jutro w godzinach porannych. Żaden wspólny komunikat nie został wydany, ze strony angielskiej natomiast premier Chamberlain wydał deklarację, którą złożył przedstawicielom prasy angielskiej. Brzmi ona następująco:

Na razie jest — zdaniem premiera brytyjskiego — pierwszorzędną i zasadniczą rzeczą, aby wszystkie strony i wszyscy zainteresowani powzięli postanowienie zapewnienia takich warunków lokalnych w Czechosłowacji, aby nie zakłóciły one w żaden sposób postępu rozmów, dlatego też wzywa premier z całą powagą wszystkich do utrzymania stanu porządku i powstrzymania się od wszelkiego rodzaju akcji, którąby mogła łatwo doprowadzić do incydentów.

Nieście pomoc najbiedniejszym

Szef lotnictwa Stanów Zjednoczonych zginął w katastrofie

Waszyngton, 22 września.

(PAT) Szef lotnictwa Stanów Zjednoczonych generał major Oscar Westover zginął w katastrofie lotniczej w pobliżu Los Angeles. Samolot jego spadł na krótko przed lądowaniem na lotnisko Burbanks. Zginął również towarzyszący generałowi sierżant.

Generał Westover wstąpił w r. 1901 jako prosty żołnierz do armii Stanów Zjednoczonych. Siłami lotniczymi dowodził on od roku 1936.

Kłopoty z ludem...

Prosty człowiek, szary człowiek, the man in the street — wszystko jedno jak go nazwiemy — rozumuje w sposób nieskomplikowany:

— Jeżeli podpisuje się zobowiązanie, należy zobowiązania dotrzymać. Groźbom nie należy ulegać, z ludźmi, którzy grożą, straszą a mają coraz większe apetyty na cudzą własność, nie należy pertraktować. Kłamstwo, wiarołomstwo i paktowanie z niepewnym przeciwnikiem — nie dadzą nigdy dobrych rezultatów.

Tak rozumuje prosty człowiek. I dlatego **będzie mu bardzo trudno znaleźć wspólny język z dzisiejszą dyplomacją europejską.**

Ani p. Chamberlain, ani p. Daladier nie będą mogli wytłumaczyć swoim ziomkom, dlaczego postąpili tak a nie inaczej... Czyż mogą im klarować, że **etyka historii jest inna, aniżeli etyka poszczególnych ludzi?** Że tam wchodzą względy „wyższej natury dziejowej", rewolucyjnej, że przekształca się mapa Europy, a co za tym idzie, że w tym **huraganie wypadków nie można zwracać uwagi na paragrafy i artykuły?**

Sytuacja jest dosyć groźna dla pp. Chamberlainów i Daladierów. Masy nie łatwo dadzą się przekonać. Widzimy, **co się dzieje w Pradze,** gdzie przeciwko pokojowemu załatwieniu sprawy z Niemcami demonstruje tłum uliczny, **ten sam tłum, który musiałby pójść na pewną śmierć i przegraną wojnę, gdyby Benesz i rząd nie zrezygnowali z oporu.** Takiego tłumu, choć może w innych formach (choćby wyborczych) obawiają się dyplomaci i ministrowie angielscy i francuscy.

Dlatego puszczona została w ruch cała maszyna propagandowa, której zadaniem jest wytłumaczenie społeczeństwu, dlaczego się stać tak musiało....

A więc **w Anglii lansuje się przede wszystkim informacje, że decyzja o oddaniu Niemcom Sudetów zapadła przed pierwszą rozmową z Hitlerem.** Lord Runciman miał telefonować już tydzień przed tym z Pragi, że doszedł do wniosku, iż **żadną miarą nie da się utrzymać Czechów i Niemców w ramach jednego państwa** — jest to fizycznie nieprawdopodobne. Jeśli lord, osoba prywatna, godna szacunku, niezaangażowana w polityce czynnej — doszła do tego wniosku, to rzecz jasna, **że Chamberlain nie mógł się upierać przy nonsensie jedynie dlatego, że jego przeciwnik — Hitler — wysunął koncepcję rozsądną!....**

Tak się mówi w Anglii i to rozumowanie jest tak proste i logiczne, że właściwie powinno trafić do umysłu prostego człowieka. Albowiem Anglia nie ma i nie miała nigdy formalnych zobowiązań w stosunku do Czechosłowacji. Tam podpis i słowo nie zostały złamane.

Jakże inaczej sprawa wygląda we Francji! Tutaj nie można tłumaczyć się brakiem zobowiązań formalnych: **istniał przecież traktat przyjaźni i pomocy oraz sojusz wojskowy.** Francuzi znali całą prawdę o problemie sudeckim i o problemach innych mniejszości narodowych w Czechosłowacji, ale **lekceważyli sobie tę sprawę.**

Francuski mieszczuch kocha wprawdzie pokój, nie chce wojny, ale też ma dzisiaj **głęboko zawstydzające przekonanie, że jego rząd zrobił świństwo!** I dlatego, dla udobruchania mieszczucha podsuwa się mu takie rozumowanie:

— Czechosłowacja zostanie okrojona — to jest źle. Ale za to Anglia gwarantuje granice nowej Czechosłowacji. **Anglia bierze po raz pierwszy formalne zobowiązanie na kontynencie poza Francją** — i to jest dobrze!...

Tym wciągnięciem Anglii, jako gwarantki, do spraw kontynentalnych, tym zahaczaniem o Anglię na wszelki sposób, pragnie się osłodzić opinii publicznej gorzką pigułkę poniżenia. Bezstronny obserwator może zapytać, **dlaczego przywiązuje się większą wagę do podpisu angielskiego, aniżeli francuskiego?** Kto zaręczy, że wcale niedługo — **może** za miesiąc lub dwa — nauczona przykładem Anglia, **nie złamie swego podpisu, tak samo jak to uczyniła Francja?**

Oczywiście, że te pytania są logiczne, ale w tej chwili chodzi raczej o to aby dać **ludowi francuskiemu jakąś pożywkę do pocieszenia się, do wytłumaczenia** samemu sobie, że **ostatecznie to wszystko się stało również i dla dobra samej Czechosłowacji....**

A prawdziwe dobro Czechosłowacji było przecież takie proste i jasne i znane już bardzo dawno. Z gnębienia obcych narodowości, z wynaradawiania ich — nie może wyjść nic dobrego. Gdyby Czesi byli w najwyższym rozkwicie swej siły potrafili nawiązać kontakty z sąsiadami i załatwić po ludzku sporne sprawy, dziś nie mieliby dookoła — blisko samych nieprzyjaciół, a daleko — przyjaciół takich, że lepiej ich wogóle nie mieć...

O.

Manifestacje na cześć Polski w Budapeszcie

Węgrzy żądają wspólnej granicy z Polską. — Nota rządu węgierskiego w Pradze

Budapeszt, 22 września.

Uliczne manifestacje w Budapeszcie na cześć Polski i olbrzymia demonstracja młodzieży akademickiej, wznoszącej okrzyki na cześć Rzeczypospolitej przed poselstwem polskim, zrobiła olbrzymie wrażenie w tutejszych kołach dyplomatycznych.

W kołach tych twierdzą, iż żądania węgierskie wobec Czechosłowacji idą znacznie dalej, aniżeli polskie. Podczas gdy Polska domaga się tylko przyłączenia Śląska Zaolzańskiego, gdzie Polacy mieszkają zwartą masą, Węgrzy żądają od Czechów oddania milionowej ludności węgierskiej i przyłączenia przypadającej dla nich części Słowacji.

Jednym z życzeń Węgrów ma być

UZYSKANIE BEZPOŚREDNIEJ GRANICY Z POLSKĄ.

Wspólna granica wzmocni przyjaźń obu narodów oraz ich wzajemną wymianę usług.

Budapeszt, 22 września.

(PAT) Urzędowa Węgierska Agencja Telegraficzna podaje: Rząd węgierski, działając w myśl dawno wypróbowanej przyjaźni, zwrócił uwagę Włoch, Niemiec i Polski na położenie narodowości węgierskiej w Czechosłowacji i prosił rządy tych krajów o poparcie dyplomatyczne na wypadek, gdy dojdzie do rozwiązywania kwestii narodowościowej w Czechosłowacji. Równocześnie poczynił on kroki u rządów angielskiego i francuskiego, podkreślając, że niezawodnie liczy na to, że inne mniejszości w Czechosłowacji nie otrzymają z pominięciem mniejszości węgierskiej jednostronnych ustępstw. Dziś wczesnym rankiem

POSEŁ WĘGIERSKI W PRADZE Z POLECENIA RZĄDU WĘGIERSKIEGO ZŁOŻYŁ NOTĘ,

w której rząd węgierski zwraca uwagę rządu czechosłowackiego, iż oczekuje równoczesnego i identycznego potraktowania narodowości węgierskiej w chwili ewentualnego rozwiązywania problemu niemieckiego.

Minister Krofta przyjął tę notę do wiadomości z tym, że o jej treści natychmiast poinformuje swój rząd, przy czym zaznaczył, że rząd polski wczoraj wieczorem dokonał podobnego demarche w czeskim ministerstwie spraw zagranicznych.

Budapeszt, 22 września.

(PAT) W artykule wstępnym „Esti Ujsag" stwierdza, że

ŻĄDANIA WĘGRÓW I POLAKÓW W SPRAWIE CZECHOSŁOWACJI WYSUNĘŁY SIĘ OBECNIE NA CZOŁO ZAGADNIEŃ POLITYCZNYCH

i niewątpliwie zajmą wiele miejsca w rozpoczętych dziś rozmowach kanclerza Hitlera z premierem Chamberlainem. Dziś już musi każdy zrozumieć, że

WSPÓLNY FRONT POLSKO-WĘGIERSKI

domaga się całkowitego rozwiązania kwestii czeskiej, t. j. przyznania również Polakom i Węgrom takich samych praw, jak Niemcom Sudeckim. Społeczeństwo polskie demonstrowało wczoraj na rzecz wspólnej granicy polsko-węgierskiej. Nie może więc być mowy o częściowym rozwiązaniu, a dalszego biegu wydarzeń nic już powstrzymać nie jest w stanie. Za uciskanymi na Śląsku Cieszyńskim Polakami stoi 35-ciomilionowa Polska. Kto sprzeciwia się sprawiedliwym żądaniom Polski i Węgier, musi przyjąć na siebie ciężką odpowiedzialność za skutki, jakie to za sobą pociągnie.

Budapeszt, 22 września.

(PAT) Regent Horthy dziś rano powrócił z podróży do Niemiec.

Budapeszt, 22 września.

(PAT) Masowe przechodzenie żołnierzy czeskich narodowości węgierskiej, słowackiej i niemieckiej na stronę węgierską trwa nadal. Z Dunaju wyłowiono dziś w nocy skórzany futerał od lornety wojskowej, zawierający arkusz papieru z napisem: „Węgry uwolnijcie nas od Czechów" i podpisany: „Żołnierze węgierscy z armii czeskiej".

Z Silbersteinów
Sara Poznańska
wdowa po nieodżałowanym Prezesie naszych Spółek Akcyjnych
błp. **Maurycym Poznańskim**

zmarła dnia 16 września r. b. w Lausannie

Zwłoki złożone zostaną w grobowcu rodzinnym w Łodzi w piątek dnia 23-go września o godzinie 1-ej w południe

W Zmarłej tracimy członkinię Zarządu o wielkich zaletach umysłu i serca, której pamięć zawsze żyć w nas będzie

Zarząd Spółek Akcyjnych
M. Silbersteina i Piotrkowskiej Manufaktury

Opozycja przeciwko Chamberlainowi w Anglii
Labourzyści i liberałowie atakują ostro rząd
Sensacyjna mowa Edena

Warszawa, *22* września.

Londyński korespondent „Kuriera Warszawskiego" donosi, że „Rząd angielski z zastosowaniem niebywałej presji potrafił przekonać Czechosłowację o konieczności przyjęcia planu angielsko - francuskiego. NIE ZDOŁAŁ ON JEDNAK PRZEKONAĆ O TYM OPINII WŁASNEGO KRAJU.

SZYKUJE SIĘ TU WIELKA BURZA PRZECIWKO RZĄDOWI — protest wszystkich żywiołów, lewicowych, liberalnych i młodych konserwatystów w całej Anglii.

Szereg potężnych organizacji i wybitnych osobistości wystąpiło dziś z największym potępieniem polityki rządu. W akcji tej złączyły się: związki zawodowe, Labour Party, liberali i partia konserwatywna.

Oświadczenie „Labour Party"

Po wspólnym posiedzeniu naczelnej rady Labour Party, rady zw. zawodowych i parlamentarnej Labour Party, wydany został dziś w nocy następujący komunikat:

„Zebranie reprezentujące angielskie zw. zawodowe i Labour Party z uczuciem wielkiego poniżenia przeczytało oświadczenie rządu czeskiego, że „pod niebywałą presją rządu angielskiego i francuskiego zmuszony był przyjąć warunki, usatlone przez ministrów angielskich i francuskich w Londynie".

AKCJA RZĄDU ANGIELSKIEGO JEST TCHÓRZLIWYM USTĄPIENIEM PRZED POGRÓŻKAMI HITLERA.

Jest to nie tylko poświęceniem żywotnych interesów Anglii, opartym na nietykalności prawa międzynarodowego.

Długotrwałe tradycje demokratyczne Anglii zostały zdradzone.

Ambicje Hitlera nie zatrzymają się na Czechosłowacji, nie ma teraz w Europie bezpiecznej granicy. Jeśli wojna ma być uniknięta i cywilizacja uratowana, to narody, pragnące pokoju, muszą podjąć natychmiast akcję, celem przywrócenia panowania prawa".

W dalszej części komunikat zapowiada wielką kampanię wieców i DEMONSTRACJI PROTESTACYJNYCH PRZECIWKO AKCJI RZĄDU ANGIELSKIEGO.

Liberałowie potępiają

Partia liberalna wydała oświadczenie w nie mniej ostrym tonie:

„Partia liberalna potępia rząd za powzięcie bez zgody parlamentu decyzji domagającej się ustępstwa przed siłą w przeciwieństwie do oświadczenia rządu z przed 2 tygodni, gdy zdecydowane stanowisko mogło zapewnić pokój z honorem.

Nie można osiągnąć rozwiązania sprawy czeskiej, rozpatrując pojedyńczo. Musi ona być częścią układu ogólno - europejskiego, którego nieodzownym punktem winno być wycofanie ochotników cudzoziemskich z Hiszpanii. Partia liberalna żąda natychmiastowego zwołania parlamentu.

Mowa Edena

B. min. spr. zagr. Eden przemawiając w Stradford on Avon oświadczył:

„ŻADEN ANGLIK I ŻADEN AMERYKANIN NIE MOGA POZOSTAĆ OBOJĘTNI NA UŻYCIE, CZY TEŻ POGRÓŻKĘ UŻYCIA SIŁY PRZEZ WIELKIE MOCARSTWO W STOSUNKU DO MAŁEGO PAŃSTWA PRZY ZAŁATWIANIU MIĘDZY NIMI DYSPUT.

Są tacy, którzy myślą, że jeśli problematy wobec których stoimy, w obecnej chwili zostaną załatwione bez użycia siły, ambicje wszystkich mocarstw europejskich zostaną zaspokojone i kryzys przeminie. Nie widzę najmniejszego usprawiedliwienia dla takich nadziei.

Jeśli nawet unikniemy obecnie niebezpieczeństw, będziemy musieli stanąć wobec nowych, które wytworzą się w Europie w sytuacji, w której apetyty zostały zwiększone, gdy siła odniosła zwycięstwo nad prawem.

NIE ŁUDŹMY SIĘ :KAŻDY NOWY KRYZYS ZBLIŻA NAS CORAZ BARDZIEJ DO WOJNY".

Mowa min. Edena transmitowana była przez radio do Ameryki.

Stanowisko Polski w sprawie Czechosłowacji
Śląsk Zaolzański musi wrócić do Polski.—Problem Spisza i Orawy — Ruś Przykarpacka winna należeć do Węgier

Warszawa, *22* września.

Od sprawozdawcy politycznego „Republiki".

Dzisiaj wieczorem w ministerstwie spraw zagranicznych zapoznano licznie zgromadzonych przedstawicieli prasy polskiej z polskimi poglądami oficjalnymi na obecną sytuację międzynarodową, w związku ze stadium w jakim znalazł się kryzys czechosłowacki.

Polskie czynniki oficjalne zapatrują się na sytuacje bardzo poważnie i stwierdzają , iż zdaniem ich świat musi się pogodzić z faktem, iż okres powojenny zainaugurowany przez Traktat Wersalski — skończył sie, a obecnie od wraca się nowa karta historii.

Zdaniem rządu Rzeczypospolitej obecny kryzys czechosłowacki nie jest już zagadnieniem wewnętrznym Czechosłowacji, ale poprostu zagadnieniem daleko idącej reorganizacji Europy Środkowej.

Czechosłowacja jako państwo narodowościowe przechodzi kryzys analogiczny do tego jaki pod koniec wojny przechodziła monarchia austro - węgierska wielonarodowościowa, jak powojenna Czechosłowacja.

Zdaniem polskich czynników miarodajnych kryzys, który przechodzi Czechosłowacja, dojrzał do tego stopnia, iż utrzymanie Czechosłowacji w obecnych jej granicach jest niemożliwe.

Wobec tego, że plan angielsko - francuski przedstawiony dzisiaj kanclerzowi Hitlerowi w Bad Godesberg takiego rozwiązania nie przewiduje — zdaniem polskich czynników miarodjnych — ROZSTRZYGNIĘCIE KRYZYSU CZECHOSŁOWACKIEGO W GODESBERG NIE NASTĄPI.

Plan francusko - angielski jest wobec tego już nieaktualny, chociażby dlatego, że przewiduje międzynarodowe gwarancje dla przyszłych granic Czechosłowacji.

Wobec tego, iż plan londyński nie przewiduje załatwienia zagadnienia polskiego i węgierskiego, Polska i Węgry oświadczyły wyraźnie w Londynie, Paryżu, Rzymie i Berlinie, iż

GWARANCYJ DLA NOWYCH GRANIC CZECHOSŁOWACJI NIE UDZIELĄ.

O ile w Warszawie w tej chwili wiadomo — kanclerz Hitler oświadczył premierowi Chamberlainowi, iż wobec niezałatwienia kwestii węgierskiej i Rzesza Niemiecka nie będzie mogła gwarantować przyszłych granic Czechosłowacji, o ile granice te obejmować będą obecną Czechosławcje minus Sudety.

W tym stanie rzeczy kwestia gruntownej reorganizacji granic Czechosłowacji pozostaje nadal otwarta. Zdecydowanie Polski i Węgier jest całkowite i O REWIZJI ZAJĘTYCH PRZEZ TE DWA PAŃSTWA STANOWISK MOWY BYĆ NIE MOŻE.

Dzisiaj ambasador Rzeczypospolitej w Paryżu ponownie przedstawił ten punkt widzenia rządowi francuskiemu.

O ile chodzi o żądania Polski, to zostały one ściśle sprecyzowane.

DO POLSKI WRÓCIĆ MUSI ŚLĄSK ZAOLZAŃSKI.

O ile chodzi o powrót do Polski ziem Spisza i Orawy rząd Rzeczypospolitej traktuje tę sprawę jako zagadnienie polsko - słowackie, w tej chwili jeszcze nie zupełnie dojrzałe do rozwiązania.

O ile chodzi wogóle o zagadnienie słowackie, to Rzeczpospolita do ziem Słowacczyzny żadnych pretensji nie wysuwa. Będzie rzeczą narodu słowackiego zdecydować, czy pragnie pozostać przy państwie czechosłowackim, czy też związać się w państwo dualistyczne z Węgrami.

W sprawie Rusi Przykarpackiej Węgry już na terenie międzynarodowym wysunęły żądanie odzyskania tej prowincji i uzyskania w ten sposób

WSPÓLNEJ GRANICY Z POLSKĄ.

Dlaczego Praga skapitulowała?

Ekspansja Niemiec w kierunku południowo-wschodnim. — Po przez Czechosłowację i Węgry ku źródłom naftowym Rumunii. — Możliwości strategiczne obrony i ataku. — Siły wojskowe Czechów

Dziś, gdy losy Czechosłowacji są już przesądzone, w Paryżu ukazała się interesująca książka pułkownika czeskiego sztabu generalnego E. Moraweca p. t. **„Wartość strategiczna Czechosłowacji dla mocarstw zachodnio-europejskich".** Książka ta w chwili obecnej ma szczególne znaczenie, pozwala bowiem zorientować się w tym, **jaką rolę mogła odegrać Czechosłowacja w razie konfliktu zbrojnego pomiędzy Francją, Anglią, a Niemcami i jakie były możliwości przeciwstawienia się naporowi Rzeszy i czy było inne wyjście z sytuacji, aniżeli to, które zaproponował plan angielsko-francuski.**

Kto władał środkowym Dunajem — pisze płk. Morawec — ten władał także środkową Europą. Na tej przestrzeni strategicznej **kotlina czeska była naturalną fortecą, zamkniętą na północy Sudetami.** Forteca mogła powstrzymać napór ze wschodu i z północy. Gdy Rzesza Niemiecka przed wojną skierowała swą politykę wzdłuż t. zw. osi eurazyjskiej (Hamburg—Praga — Budapeszt—Aleksandretta—Zatoka Perska), **podparządkowała swym wpływom stopniowo wszystkie państwa, znajdujące się na tej osi,** a w pierwszym okresie wojny całkowicie tę oś opanowała. Przegrana w roku 1918 rozbiła całkowicie plan niemiecki. **Ale Niemcy nie wyrzekły się jego realizacji.**

„Oś eurazyjska"

Część europejska „osi eurazyjskiej" wynosi **1750 kilometrów.** W roku 1937 pod wpływami Niemiec pozostawało na tej osi tylko 470 klm. t.j. o **900 klm. mniej niż w roku 1914, a o 1350 klm. mniej niż w roku 1918. Natomiast pod wpływami Czechosłowacji pozostawało 480 klm., pod wpływami Węgier — 200 klm i pod wpływami Rumunii — 600 klm.**

Te trzy państwa stanowiły **przeszkodę nie tylko w pochodzie Rzeszy na południowy—wschód ale i bezpośrednio na wschód,** ponieważ zagrażały jej skrzydłom. Natomiast w wypadku rozbicia Czechosłowacji, zniszczenia jej siły, podporządkowania jej swym wpływom, **niemiecka ekspansja nie tylko zabezpieczyłaby swe skrzydła, ale zdobyłaby ważną bazę dla swego rozwoju w trzech kierunkach: na Italię, na Bałkany i na Rosję.**

Czechosłowacja przeszkadzała Rzeszy Niemieckiej jeszcze pod innymi względami. Z północnych Czech do Szczecina (morze Bałtyckie) jest zaledwie 250 klm. co ma olbrzymie znaczenie w wojnie powietrznej, zwłaszcza wobec istnienia paktu czechosłowacko - francusko - sowieckiego. **Rumuński basen naftowy znajduje się w odległości 1300 klm. od niemieckich baz lotniczych.** Czechosłowacja, broniąca blisko 500 klm. „osi eurazyjskiej" **jest pierwszą linią obrony nafty rumuńskiej.** Od granic Czechosłowacji do rumuńskich źródeł naftowych Niemcy mieliby tylko 300 klm

Plan Niemiec

Płk. Morawec każe się dobrze przypatrzyć mapie i wskazuje: **jeśli Italia poprze Niemcy w jej ataku na Czechosłowację** (książka, która ukazała się obecnie, pisana była jeszcze przed kilku miesiącami), **tym samym podpisze na siebie wyrok.** Albowiem Rzesza Niemiecka, likwidując Czechosłowację tym samym **opanowuje Węgry.** Węgry muszą się znaleźć **całkowicie i bezspornie w orbicie jej wpływów.** A w tym wypadku Italia jest pod względem strategicznym całkowicie i ostatecznie odcięta od Bałkanów.

W roku 1935 niemiecki pisarz wojskowy Ewald Banse wydał książkę poświęconą przyszłej wojnie. Książka nosiła tytuł **„Raum und Volk im Weltkriege".** W książce tej autor, zajmujący wybitne stanowisko w Rzeszy, zupełnie nie dwuznacznie kreślił plany Niemiec wobec Czechosłowacji, zamykającej, jak pisał, drogę dla Niemiec na europejski południowy wschód:

— Czechosłowacja jest gwoździem w ciele Rzeszy. Gdy Austria zostanie włączona do Rzeszy, przyjdzie kolej na Czechosłowację.

Tak pisano w Niemczech w r. 1935. I Banse podaje, w jaki sposób nastąpić ma likwidacja Czechosłowacji. **Wystarczy rzucić na Czechosłowację dwie armie — jedną z północy, drugą z południa, a opór republiki zostanie złamany.** Uderzenie strategiczne musi być skierowane na Morawy, na podział wód między Czechami a Słowacją. Północna armia ruszy na Morawską Ostrawę, a południowa — na Breclav i Wrota Morawskie, dążąc do połączenia się w Brnie. Po połączeniu się w rejonie Brna, po rozdzieleniu Czech i Słowacji, **armie uderzą na Pragę od wschodu.**

Wystarczy spojrzeć na mapę, by uzmysłowić sobie, że **strategiczna sytuacja Czechosłowacji jest katastrofalna.** 4000 kilometrów granic przy ludności wynoszącej mniej niż 15 milionów. Granice te nie przedstawiają większych przeszkód dla poważnego przeciwnika: **kilka masywów górskich, które łatwo zdobyć, kilka rzek, które łatwo przejść. Dunaj na długości 172 klm. -- i to wszystko.** Nadto trzeba wziąć pod uwagę, że drogi komunikacyjne wewnątrz kraju niezupełnie odpowiadają zadaniom obrony — przed wojną zbudowano je bowiem według osi północno - południowej i dotąd jeszcze nie zdołano zwekslować je na oś strategiczną osi zachodnio - wschodniej.

Sytuacja wojskowa Czechosłowacji

Jeszcze jedną rzecz należy wziąć pod uwagę, gdy mowa jest o minusach. Oto **główne umocnienia fortyfikacyjne znajdują się w Sudetach,** a więc w tej dzielnicy kraju, w której mieszka ludność **wrogo usposobiona do republiki i ciążąca do Rzeszy.** W ten sposób armia niemiecka kierując się na Czechosłowację może mieć **tajnego sojusznika na tyłach umocnień czechosłowackich,** a wojska czechosłowackie musiałyby walczyć i na froncie i na tyłach równocześnie. Niemcy i Węgrzy stanowią w Czechosłowacji **27 proc. ludności.** Znaczy to, że co czwarty żołnierz w armii czechosłowackiej — to Niemiec. Czy taka armia może skutecznie bronić kraju przed wrogiem - Niemcem, jeśli pozostawiona jest sobie samej?

Wojenny potencjał Czechosłowacji jest coprawda duży. Jej przemysł wojenny zajmuje jedno z czołowych miejsc w Europie. Ale wiele miejskich i przemysłowych centrów znajduje się pod bezpośrednim uderzeniem nieprzyjaciela.

Spójrzmy znów na mapę. **Praga oddalona jest od granicy niemieckiej o trzy dni marszu pieszego, o trzy godziny jazdy koleją, o trzy kwadranse lotu powietrzn. Pilzno, w którym znajdują się gigantyczne zakłady Skody, znajduje się w odległości 50 klm. od granicy bawarskiej.** W tych warunkach tylko pomoc **Francji i Anglii, gdyby rzuciły swe wojska na Niemcy, mogłaby ocalić Czechosłowację od zagłady.**

Ale tylko ta pomoc. **Gdyż pomoc Sowietów jest bardzo problematyczna.** Gdy Polska, Węgry i Rumunia zachowują neutralność — w jaki sposób Sowiety mogą pośpieszyć z pomocą? Gdyby nawet Rumunia zgodziła się przepuścić wojska sowieckie.

Wyobraźmy sobie na jedną chwilę taką możliwość:

Otóż granica rumuńska ciągnie się zaledwie na 200 klm. **Komunikacja pomiędzy Czerniowcami a Koszycami jest bardzo zła, droga długa i niewygodna.** Żywa pomoc z Sowietów mogłaby tą drogą dotrzeć do Czechosłowacji zaledwei **na dziesiąty dzień po rozpoczęciu działań wojennych.** Jest to okres minimalny. A trzeba wziąć jeszcze pod uwagę, **że dziesiątego dnia mogą przybyć tylko czołowe oddziały,** a dla skoncentrowania wszystkich oddziałów pomocy, gdyby Rumunia zgodziła się przepuszczać po 50 pociągów dziennie, konieczny jest okres **minimum 3 miesięcy.** Czy Czechosłowacja mogłaby się bronić sama przez tak długi okres czasu?

Opuszczona i skazana

Jak przedstawia się siła obronna Czechosłowacji?

Terytorium republiki podzielone jest **na cztery okręgi wojenne:** Czechy (Praga), Morawy (Brno), Słowacja (Bratislawa), Ruś Przykarpacka (Koszyce). Armia czynna składa się z 12 dywizyj piechoty (każda dywizja ma 4 pułki piechoty, 1 pułk artylerii polowej, 1 pułk artylerii średniej i t. d.), 2 brygad górskich, i 11 batalionów granicznych. Artyleria korpusowa ma 10 pułków, częściowo zmotoryzowanych. Kawaleria dzieli się na 4 brygady (11 pułków), a lotnictwo składa się z 6 pułków, tworzących 40 eskadr. Liczebność armii w czasie pokoju wynosi 172.000 ludzi. **W razie wojny i mobilizacji mężczyzn w wieku od 17 do 50 lat, armia może liczyć 3 miliony ludzi.**

Z powyższego płk. Morawec, który stara się zachować jaknajwiększy objektywizm i nie tai bynajmniej wszystkich stron ujemnych, wysnuwa wniosek następujący: **Czechosłowacja jest dobrym sojusznikiem w ataku, ale musi mieć doskonałych sojuszników w obronie.** Jeśli Francja i Anglia okażą pomoc Czechosłowacji — kraj może stawiać opór. Jeśli tej pomocy nie okażą — **Czechosłowacja musi ulec.**

„Sądzić jednak należy — pisze płk. Morawec — że Francja i Anglia tej pomocy udzielą. Wezmą bowiem pod uwagę, jakie znaczenie przedstawia Czechosłowacja dla nich, jako zapora przed ekspansją niemiecką na południowy - wschód."

Płk. Morawec pomylił się. Francja i Anglia pomocy nie chciały udzielić. I dlatego Czechosłowacja, zdając sobie sprawę ze swego strategicznego położenia, **skapitulowała.** Kt.

Reżym hitlerowski w Sudetach

Niemcy obejmują władzę w miastach pogranicznych. — Tropienie przeciwników, według wypróbowanej metody. — Fantastyczne wersje i plotki

(Od specjalnego wysłannika „Republiki" w Czechosłowacji)

Asch, 22 września

Decyzja zapadła! Takie wrażenie odniosło się bezpośrednio po przyjęciu ultimatum londyńsko - paryskiego przez rząd dr. Hodży. Decyzja, że nie dojdzie do wojny między Niemcami a Czechosłowacją, decyzja, iż znaczna cześć Sudetów zostanie wcielona do Rzeszy Niemieckiej... Niemcom sudeckim całkowicie to wystarcza, oznacza ona bowiem dla nich zarówno jak i dla rządu niemieckiego zupełne zwycięstwo! Nic dziwnego zatem, iż atmosfera w niewiarygodnie krótkim czasie zmieniła się na terenie Sudetów i wyjaśniła całkowicie.

Miasto przedstawia zupełnie inny widok, aniżeli przed 24 godzinami. Tam, gdzie wczoraj jeszcze panowała śmiertelna cisza, dzisiaj panuje zgiełk i ożywienie. Tłumy ludzi ciągną przez ulice. Oczywiście, że widać samych tylko Niemców i nie słyszy się **ani jednego czeskiego słowa.** Policja i żandarmeria zniknęły bez śladu, a miejsce ich zajęła naprędce zorganizowana niemiecka straż bezpieczeństwa. Te zaimprowizowane oddziały policji spokojnie spełniają swoją służbę, gdyż nie ma nikogo, ktoby im czynił jakickolwiek trudności. Od czasu do czasu zwracają sie do nich Żydzi, prosząc o pomoc, wobec groźnej postawy tłumu. Do żadnych ostrzejszych zajść przeciwko Żydom dotychczas jeszcze nie doszło. Wieksza jednak część Żydów już przeniosła się w głąb kraju, a ci nieliczni, którzy jeszcze są, napewno tu nie zostana. Poza tym odbywają się już polowania na rozmaitych wrogów — przeważnie osobistych lub konkurentów — zupełnie tak, jak się to odbywało w Wiedniu. Wystarczy, że ktoś nie jest członkiem partii Niemiecko - Sudeckiej, by go uważać za **„płatnego agenta Sowietów".** Niezależnie od tego, czy chodzi o socjalistów, albo nawet o ludzi politycznie niezaangażowanych, wystarczy kilka słów któregoś gorliwca z pośród członków partii i **podejrzana osoba zostaje aresztowana.** Przytem nie jest to jeszcze bynajmniej owa właściwa „akcja oczyszczająca", która nastąpi przy pomocy Gestapo, gdy Niemcy ostatecznie zaanektują Sudety. Dzieje sie tu ściśle według tej samej metody, jak w swoim czasie w Niemczech, potem w Austrii.

Wczoraj sytuacja w Sudetach była jeszcze interesująca, dzisiaj jest ona już przesądzona i dlatego punkt ciężkości przenosi się raczej do Pragi. Najfantastyczniejsze wersje krażą wśród tutejszej ludności. Opowiadaja o walkach komunistów z wojskiem, o oczekiwanym proklamowaniu wojskowej dyktatury oraz o wielu innych, nie dających się skontrolować wydarzeniach. Ze strony niemieckiej słyszy się np., iż **Hitler wystąpi teraz z zupełnie nowymi żądaniami.** Mianowicie, będzie on stawiał swoje warunki co do utworzenia nowego rządu. Jeszcze bardziej radykalny odłam plotkarzy jest nawet zdania, iż nie zadowoli on się Sudetami, lecz będzie chciał **zaanektować cała Czechosłowację.** To wszystko oczywiście są tymczasem tylko przypuszczenia niemieckie, wywołane zwycięskim upojeniem i nie mające żadnego uzasadnienia.

Pewne jest tylko jedno, mianowicie to, że dla Czechosłowacji wczorajsza decyzja jest tylko pierwszym krokiem na drodze do całkowitego przekształcenia ustroju, którego ostatecznych form przy niesłychanie szybkim tempie wydarzeń, nie można absolutnie przewidzieć. G.

Dnia 16 września 1938 r. zmarła w Lozannie

z Silbersteinów

B. P.

SARA MAURYCOWA POZNAŃSKA

Wyprowadzenie drogich nam zwłok z domu przedpogrzebowego przy cmentarzu żydowskim w Łodzi na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi dziś dn. 23 września o godz. 1-ej po poł.

O smutnym tym obrządku zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych

pogrążona w nieutulonym żalu

RODZINA

Cieszyn Czeski w rękach polskich

Olbrzymi napór mas polskich. — Ucieczka urzędników czeskich

Cieszyn, 22 września.

(PAT) Cieszyn czeski obudził się dzisiaj rano pod wrażeniem poważnych zajść, które wydarzyły się w mieście ubiegłej nocy. Zajścia te były wynikiem panującego od dłuższego czasu naprężenia, którego napięcie wzrasta z godziny na godzinę. Objęły one całe miasto, ale przede wszystkim widownią ich były dzielnice, gdzie znajdują się posterunki policyjne.

JUŻ WIECZOREM TŁUMY POLAKÓW GROMADZIŁY SIĘ W WIELU PUNKTACH MIASTA. Tłumy te wzrastały coraz bardziej, wypełniając w kilku punktach chodniki i jezdnie. Nastrój był tak groźny, że w wielu miejscach przedstawiciele władz czeskich w obawie o swe bezpieczeństwo opuszczali swe posterunki.

Uzbrojone grupy Polaków zaatakowały posterunki policyjne. Szczególnie gwałtowne było natarcie na dwa posterunki policji czeskiej przy ul. Ostowskiej i na ratuszu.

ZASKOCZENI NIESPODZIEWANYM ATAKIEM POLSKIM, POLICJANCI CZESCY NIE STAWIALI OPORU, lecz w popłochu ukryli się w zabudowaniach policyjnych.

Wydarzenia ubiegłej nocy wywołały wielkie przygnębienie wśród urzędników czeskich. Wielu z nich już opuściło miasto lub pośpiesznie wysyła swe rodziny w głąb Czech. Natomiast wśród ludności polskiej, która w znacznej części brała udział we wczorajszych rozruchach, panuje nastrój entuzjastyczny. Zajścia wczorajsze ludność polska w Cieszynie komentuje jako PIERWSZY ZWIASTUN WYZWOLENIA Z POD PANOWANIA CZESKIEGO.

Przyłączenia Śląska Zaolzańskiego do Macierzy

domagał się 150 tysięczny tłum manifestantów w stolicy

Warszawa, 22 września.

(PAT) Dzisiejsza manifestacja ludności Warszawy zorganizowana przez Obóz Zjednoczenia Narodowego pod hasłem „Śląsk zaolzański musi być Polsce zwrócony", była **wyrazem twardej i nieugiętej woli całego Narodu Polskiego, żądającego, by prastare polskie ziemie Śląska zaolzańskiego były napowrót przyłączone do Macierzy.** Stupięćdziecio-tysięczne tłumy Polaków bez różnicy zapatrywań politycznych manifestujące dziś na Placu Marszałka Piłsudskiego żądały jasno i nieustępliwie zwrotu podstępnie zagrabionych nam ziem.

Na długo przed wyznaczoną godziną rozpoczęcia się manifestacji poczęły napływać na Plac Marszałka Piłsudskiego poczty sztandarowe wszystkich organizacyj b. kombatantów, stowarzyszeń społecznych, mieszkańcy Warszawy i przyległych miast i miasteczek, młodzież szkolna. Wszystkie przyległe ulice i chodniki przy Placu Marszałka Piłsudskiego wypełniły zwarte masy społeczeństwa polskiego. W kilku miejscach placu zainstalowano potężne megafony, a całość manifestacji była transmitowana na wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia.

O godz. 17-ej plac wypełniony jest 150-tysięczną rzeszą publiczności. Widać jedno, olbrzymie morze falujących głów, wśród których widnieją transparenty z następującymi napisami: „Śląsk zaolzański musi być Polsce zwrócony", „Zaolzie musi być nasze" i inne.

Zgromadzenie zagaił pułk. Dąbkowski. W czasie wygłaszania przemówienia padają z tłumu liczne okrzyki „Precz z Czechami", „Siłą odbierzemy nasze ziemie". Pułk. Dąbkowski w zakończeniu swego przemówienia wzniósł okrzyk „Do boju Warszawo o polskość Śląska".

Stutysięczne tłumy podchwyciły ten okrzyk kilkakrotnie. Wśród owacyj wstępuje na trybunę szef O.Z.N. gen. Skwarczyński, który wygłosił przemówienie.

Jako ostatni przemawia jeden z naszych rodaków z za Olzy, który uciekł w tych dniach do Polski przed prześladowaniami czeskimi.

Po odczytaniu przez pułk. Dąbkowskiego rezolucji, żądającej bezwzględnego spełnienia naszych postulatów, zaczął się formować olbrzymi, nienotowany w dziejach Warszawy pochód, którego uczestnicy udali się do Generalnego Inspektoratu Sił Zbrojnych, do Naczelnego Wodza, by mu zameldować po słusznie o postulatach narodu polskiego.

Czoło pochodu otwierały transparenty. Za nimi kroczyli w pierwszej czwórce szef O.Z.N. gen. Skwarczyński, wice min. inż. Piasecki, pułk. Dąbkowski i przedstawiciel Polaków z za Olzy.

Z pochodu padają co chwila okrzyki żądające powrotu Śląska zaolzańskiego do Polski, podtrzymywane przez dalsze szeregi. I tak w czasie przeciągania pochodu przez ulice Warszawy słychać tylko okrzyki manifestującego tłumu, wzywające rząd polski do rewindykcji Śląska za Olzą.

Przy dźwiękach „Pierwszej Brygady" i marszów granych przez orkiestry kieruje się pochód Krakowskim Przedmieściem, Nowym Światem, Alejami Ujazdowskimi w stronę Generalnego Inspektoratu Sił Zbrojnych.

Również w całym kraju odbywały się w dalszym ciągu manifestacje pod hasłem powrotu Śląska zaolzańskiego do Macierzy.

Przemówienie Marszałka Smigłego-Rydza

do zebranych przed Inspektoratem Sił Zbrojnych tłumów

Warszawa, 22 września.

(PAT) W czasie dzisiejszych manifestacyj Pan Marszałek Śmigły-Rydz zwrócił się do tłumów zebranych przed Gen. Inspektoratem Sił Zbrojnych z następującymi słowami:

„Nie mogę długo wśród was przebywać, ponieważ, jak to dobrze rozumiecie, mam swoje ważne zajęcia.

Chcę tylko krótko stwierdzić, że uczucie patriotyzmu i poczucie godności narodowej, które są zasadniczym tonem waszych okrzyków i przepełniają waszą pierś — przepełniają dziś serca całego narodu.

Są one tak realnym konkretem, że nikt nad nim nie może przejść do porządku".

Wprowadzenie ograniczeń

na terenie powiatów graniczących z Czechosłowacją

WARSZAWA, 22 września.

(PAT) W dniu dzisiejszym na terenie powiatów: pszczyńskiego, rybnickiego, bielskiego, cieszyńskiego, wadowickiego, żywieckiego oraz bialskiego zostały wprowadzone w życie niektóre ograniczenia, wynikające z rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 grudnia 1927 r. o granicach państwa.

„Legion Zaolzański"

Związek b. powstańców śląskich rozpoczyna werbunek

WARSZAWA, 22 września.

Związek b. Powstańców Śląskich przesłał dzisiaj wieczornej prasie warszawskiej komunikat oficjalny, zawiadamiający, że z dniem jutrzejszym o godz. 10-ej rano podejmuje w Warszawie w lokalu własnym werbunek ochotników do tworzonego przez siebie „Legionu Zaolzańskiego".

W dniu 16 września r. b. w Lozannie zakończyła życie

B. P.

z Silbersteinów

Sara Poznańska

W Zmarłej tracimy wieloletnią Protektorkę „Przytuliska", pamięć której zachowamy na zawsze.

Niech Jej ziemia lekką będzie!

Zarząd, personel i wychowanki „Przytuliska"

im. małżonków

Markusa i Teresy Silbersteinów

W dniu 21 września 1938 r. po długich i ciężkich cierpieniach zmarł nasz najukochańszy

ś. † p.

ALEKSANDER FRENKEL

przeżywszy lat 50.

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy kościoła Św. Krzyża na Stary Cmentarz Katolicki odbędzie się w piątek, dnia 23 b. m. o godz. 4-ej po poł., o czym zawiadamiają pozostali w głębokim smutku

MATKA, NARZECZONA, RODZEŃSTWO I RODZINA.

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarła dnia 22 września r. b.

B. P. **RYWKA ADELA GRYNBAUM**

zamieszkała poprzednio przy ul. 6-go Sierpnia 13, przeżywszy lat 74.

Wyprowadzenie drogich nam Zwłok z domu przedpogrzebowego nastąpi dziś, dnia 23 września o godz. 1 po południu, o czym zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

RODZINA.

Otwarcie lotniska w Tel-Awiwie

Tel-Awiw, 22 września.

Dziś odbyło się pod Tel-Awiwem uroczyste otwarcie nowego lotniska cywilnego. W uroczystości brały udział wielkie tłumy Żydów, przedstawiciele rządu oraz reprezentanci wszystkich centralnych instytucji żydowskich. Otwarcia lotniska dokonał burmistrz Tel-Awiwu, inż. Rokeach, który podniósł nieustające żydowskie dzieło odbudowy Palestyny we wszystkich dziedzinach wbrew tragicznej sytuacji Palestyny. Rokeach apelował do Wysokiego Komisarza, aby czasowe zezwolenie na uruchomienie lotniska zamienił na stałe.

Premier Składkowski i wicepr. Kwiatkowski u Marsz. Smigłego-Rydza

WARSZAWA, 22 września.

(PAT) Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dziś p. prezesa rady ministrów gen. Sławoj-Składkowskiego, który poinformował Pana Prezydenta o bieżących pracach rządu.

Warszawa, 22 września

(PAT) Dzisiaj w godzinach południowych Pan Marszałek Edward Śmigły-Rydz przyjął p. prezesa rady ministrów gen. Sławoj-Składkowskiego i p. wicepremiera inż. E. Kwiatkowskiego, którzy informowali Go o pracach bieżących.

Terroryści arabscy podpalili centralę telefoniczną w Betleem

Londyn, 22 września.

(PAT) Z Jerozolimy donoszą o nowej fali akcji sabotażowej w Palestynie. W dniu wczorajszym podpalona została stacja rolnicza w Jeryho oraz centrala telefoniczna w Betleem.

Wskutek wysadzenia w powietrze mostu na szosie, łączącej Jerozolimę z Jeryho, droga ta została zamknięta dla ruchu kołowego.

Ubiegłej nocy wojsko i policja przybyłe pod Nazaret na samochodach wojskowych, wyparły terorystów arabskich z okolicznych wzgórz. Podczas walki padło 4 Arabów.

Jerozolima, 22 września.

Teroryści arabscy strzelali dziś z ukrycia do 25-letniego robotnika żydowskiego Eliezera Goldfarba i 25-letniego policjanta służby pomocniczej Jakuba Ben-Herzla w chwili, gdy otwierali dom robotniczy pod Ness-Ziona. Goldfarb został zabity na miejscu. Ben-Herzl, który zdążył oddać 20 strzałów do terorystów, jest ciężko ranny.

Urzędowo komunikują, że strajk arabski w Haifie został zakończony.

Pełna tabela wygranych

15-go dnia ciągnienia IV-ej klasy 42 Loterii Państwowej

(TABELA NIEURZĘDOWA — BEZ GWARANCJI).

5000 zł — 133043
50.000 zł — 14524 37951
25.000 zł — 158518
10.000 zł — 15573
5.000 zł — 16515 38638 64655 77113 104055 153802
2.000 zł — 403 17352 18329 26959 33860 39587 70911 74472 91038 104941 104148 105953 128276 134413 144701 154925
1.000 zł — 299 7483 8044 21978 28089 32133 46679 47727 54551 56866 57486 58998 66006 70438 71311 75570 81590 96885 100494 104490 106593 112161 124676 131734 132288 132829 141667 141863 154358 156826 1588878

Wygrane po 250 zł.

58 87 342 400 94 535 706 98 861 1014 52 123 279 394 421 757 95 837 47 85 978 2178 263 381 447 588 91 761 93 808 21 78 94 3097 184 417 28 767 816 33 4081 16675 97 392 619 802 5058 70 8 306 442 618 91 779 877 983 6041 91 155 63 288 461 80 665 729 38 863 997 7045 95 160 287 99 315 99 504 992 8005 66 66 79 128 215 383 650 750 9037 337 64 70 479 510 35 79 636 89 791 93 9 802

10125 31 220 319 581 11003 37 242 6 440 508 25 57 688 704 915 12184 220 327 445 518 36 628 702 17 804 15 952 13040 73 134 62 76 572 687 727 83 90 986 14221 215 328 65 479 83 620 76 755 831 95 980 15041 76 327 713 899 934 51 16059 117 201 324 37 48 9 432 515 750 5 801 17017 83 164 371 95 407 47 543 601 18006 70 122 32 245 64 305 36 749 80 96 865 19077 88 266 87 321 498 640 56 61 942.

20029 152 68 252 80 333 430 88 99 586 736 43 5 845 21045 50 137 323 42 647 8 808 94 22125 201 9 21 327 454 84.

23041 78 157 65 223 358 413 548 632 629 775 939 24003 264 383 7 521 611 84 813 932 25221 504 672 715 813 24 36 88 966 260209 323 67 406 536 98 860 27142 66 639 903 62 98 28489 95 574 651 77 808 9 906 15 29139 57 276 91 95 97 408 71 584 664 88 783 944 52.

30206 57 445 657 71 708 72 841 31088 154 67 264 311 701 705 846 939 95 32159 225 47 72 499 550 97 741 94 903 66 33210 420 61 84 539 748 805 19 966 81 34004 190 210 314 18 437 687 94 881 973 8 35023 9 45 110 82 305 84 452 504 662 765 810 72 36020 127 75 268 375 86 512 47 56 641 758 852 930 37003 48 104 16 39 350 716 81 448 94 668 38064 94 295 384 94 21 31 691 889 948 39072 83 7 330 79 476 615 53 711 848 96 942 9.

40169 208 22 49 317 486 545 606 88 812 941 99 41001 36 155 225 518 28 63 78 627 88 886 930 42012 95 163 232 77 484 646 825 9 47 68 43027 178 338 489 688 775 955 44058 181 200 397 13 913 60 45072 138 63 283 388 454 500 11 16 614 741 88 844 56 46164 275 429 688 779 823 911 47112 27 280 501 610 819 976 48139 234 392 433 541 6 50 760 819 21 49144 52 288 317 71 408 607 728 830 992.

50018 228 92 598 638 40 50 63 718 25 78 806 23 51038 55 112 94 503 639 718 833 52019 700 806 51 944 90 53035 412 571 21 97 775 92 820 925 62 54021 189 361 487 540 68 603 12 43 734 897 905 55010 86 94 252 322 49 426 65 562 91 661 3 832 998 56248 621 739 953 57088 158 377 447 69 556 88 635 58120 283 387 452 61 756 827 73 917 59141 90 228 317 54 430 637 769 91 966.

60254 409 24 30 57 9 600 5 736 63 832 61064 510 783 992 6 63401 4 176 94 710 966 64171 525 7 649 836 76 973 65146 332 514 627 712 66040 125 262 310 460 589 776 838 48 67041 43 109 66 201 365 8 481 714 847 909 34 68074 199 204 330 461 781 87 964 72 8 69099 249 409 590 615 757 77 91 881.

70014 35 139 204 26 91 322 59 521 601 6 844 71402 729 48 800 940 72036 213 26 328 402 31 571 636 77 98 728 886 922 73108 19 265 369 410 511 603 6 930 82 74014 159 268 389 488 503 25 656 726 956 72 75183 53 225 37 327 462 718 817 30 941 76036 202 98 466 525 64 921 88 99 77009 43 49 171 205 60 475 95 539 719 817 64 95 78035 93 168 336 436 532 47 58 79 758 89 870 3 85 79048 303 55 571 607 66 742 88 98 814 934

80318 413 26 41 626 788 827 81197 279 309 37 430 518 736 838 58 905 65 82127 209 66 361 409 50 522 623 82002 33 167 76 80 320 35 545 836 94 84313 405 50 64 531 626 47 75 708 47 917 34 85080 422 590 663 86043 170 84 98 229 73 370 544 657 713 819 87156 79 573 697 703 8 896 7 914 88038 66 124 96 222 75 98 413 575 787 864 940 89036 289 448 617 67 97 808 927

90112 254 94 339 72 459 639 712 14 18 91103 40 293 327 72 98 449 85 601 92024 97 151 210 78 96 567 84 97 717 803 11 917 93056 64 96 271 311 69 449 508 17 24 69 79 609 767 78 864 94088 9 201 36 56 464 537 45 82 615 26 743 95067 133 51 269 79 559 679 846 99 907 96278 408 31 99 505 735 6 43 808 97097 142 8 212 68 86 441 503 43 775 832 900 98187 228 30 363 404 95 563 626 749 845 930 99033 295 316 69 453 791 824

100003 148 69 218 54 384 424 87 564 670 101002 19 38 123 483 818 92 941 102142 276 411 526 69 71 764 813 103106 85 343 513 47 79 706 11 925 58 77 104110 75 430 97 553 706 801 978 83 105109 15 82 416 747 966 106275 382 516 613 73 [illegible] 66 963 107059 185 313 35 987 108203 22 309 402 17 631 61 74 709 856 83 900 109056 198 349 413 733 927 66 88

110107 233 566 605 74 703 995 111057 314 51 2 60 691 784 810 112002 111 201 383 92 538 675 864 917 28 113043 52 159 421 561 94 698 721 7 946 114449 516 786 97 812 115077 101 201 60 666 754 854 921 116003 141 268 81 397 426 502 601 61 723 891 117057 115 220 300 80 845 906 118901 42 83 5 119069 160 204 60 407 779 815

120076 177 271 300 74 94 484 504 698 859 923 121178 268 643 69 753 4 813 20 122048 53 436 7 585 634 55 97 827 961 123039 65 151 6 260 341 93 425 717 28 42 867 124051 198 207 31 4 50 3 77 92 359 560 670 746 56 125170 241 55 61 772 842 916 126085 184 316 92 741 4 91 802 958 127217 67 327 64 73 4 83 563 615 65 754 913 7 128087 276 99 496 527 75 85 8 829 64 129341 403 66 594 641 798 835 9 930

130041 105 204 5 489 957 131031 248 643 54 67 830 951 132167 79 97 378 94 467 506 67 738 837 133072 136 256 406 92 3 513 86 653 707 828 134007 121 46 432 775 830 70 929 66 94 134081 309 463 607 21 37 48 64 849 136004 13 95 260 383 631 80 743 137049 159 464 568 80 697 749 138115 399 488 782 833 139000 189 295 317 69 417 37 71 79 633 38 40 777 944

140456 552 628 71 968 141074 108 10 35 208 312 694 5 710 800 922 62 80 142088 324 31 9 496 541 664 714 849 958 143102 270 94 596 605 736 874 954 144090 190 249 450 624 5 30 703 862 945 145027 59 116 569 641 763 7 80 821 966 146102

286 312 415 617 30 733 43 851 92 925 147039 368 428 89 504 10 14 619 945 55 6 148216 92 827 39 149307 327 612 92 757

150170 289 95 359 418 567 70 715 827 932 151004 51 67 188 333 407 12 516 644 906 32 152721 951 153079 93 146 251 349 497 535 71 80 643 711 74 154139 287 322 437 552 894 155028 50 274 441 569 630 721 41 2 156369 514 55 662 72 830 930 53 157233 86 92 376 407 17 24 91 707 15 957 9 158016 32 263 310 636 82 98 760 63 89 938 68 159055 433 51 749 90 910

CIĄGNIENIE DRUGIE.

20.000 zł. — 84989
50.000 zł. — 143636
10.000 zł. — 24429 102920 127049
5.000 zł. — 35307 56079 70504 81755 141420 147149
2.000 zł. — 904 1270 8645 12383 16183 22104 43840 47940 57154 61364 65994 80361 84959 89095 106854 110058 142163 144621.
1.000 zł. — 2437 5196 23051 28793 32531 38448 40281 48665 57876 65931 76499 79066 79811 82115 104865 111356 116477 123312 157656.

Wygrane po 250 zł.

35 205 465 95 617 790 950 61 1175 623 36 871 2125 226 50 480 84 528 613 923 3036 242 374 550 722 48 85 986 4001 11 103 226 374 534 649 992 95 5026 113 45 276 79 425 82 593 734 928 6195 321 79 495 682 724 951 7008 552 667 705 914 8575 610 816 999 9303 22.

10158 397 821 82 99 11303 44 627 718 32 12145 353 514 49 710 917 13045 344 14315 701 57 806 938 15172 217 347 634 719 25 924 80 16139 230 36 351 505 612 957 81 17172 234 375 512 26 52 64 619 53 18274 793 887 951 19103 23 261 713 964.

20057 118 94 431 739 811 907 21074 347 448 70 672 71 771 800 22017 162 262 309 23152 441 53 24035 105 399 405 73 89 582 660 808 25026 158 82 645 976 26369 447 688 903 27410 743 28177 954

30013 90 124 330 441 608 45 964 31244 727 852 93 32025 682 849 919 33000 193 491 641 842 34013 90 157 82 249 417 505 935 66 35109 68 277 417 562 82 663 583 36038 103 451 987 37053 86 182 219 536 89 519 780 38211 788 862 911 39054 77 207 331 794.

40748 874 938 41055 157 350 70 540 603 22 915 42372 89 913 43081 256 44335 452 822 40 909 45 45176 338 661 780 46058 131 241 357 483 956 82 47002 217 33 354 450 690 932 48359 417 957 97 49322 41 466 644 967.

50108 81 367 467 521 865 51115 425 596 52487 604 14 73 53042 556 724 54384 405 9 644 69 87 728 943 83 55082 131 351 806 938 56080 293 657 917 57254 77 321 46 47 477 671 710 913 84 58035 163 327 533 98 720 70 59070 350 549 52.

60413 621 827 951 61073 436 633 47 975 62068 231 480 515 842 992 64214 489 601 84 742 65470 585 767 66196 268 736 832 907 65 67188 331 419 806 924 48 68049 384 513 69309 417 849.

70027 147 56 259 916 52 71263 322 555 845 72500 887 73007 491 74078 278 88 484 597 706 71 808 28 77 75017 58 61 80 157 73 426 76005 131 494 829 989 77138 76 417 523 883 962 78004 27 157 66 281 337 47 84 79189 645 738

80424 30 31 620 708 824 57 81157 75 237 439 82217 690 720 83074 308 91 482 611 62 767 84081 837 85298 389 772 966 86060 163 314 548 69 840 87012 142 204 478 603 392 88161 322 698 780 92 817 74 83 969.

90031 74 267 380 739 91012 130 83 658 84 749 995 52009 315 450 708 44 93124 547 696 94007 276 951 88 95311 968 96147 400 535 97058 86 666 88 857 98018 234 938 99038 40 196 417 604 839.

100018 119 308 46 426 517 625 808 60 934 101163 200 656 102038 220 560 659 821 103070 344 531 649 67 964 97 104047 301 941 93 676 105286 473 605 38 39 975 106134 509 611 872 107233 372 834 53 994 108120 236 90 719 24 61 77 109314 466 513 756 89 845 916.

110563 625 65 828 111021 905 86 112154 712 113063 73 246 455 521 644 710 114246 440 910 115371 468 725 813 46 923 79 116042 57 95 477 857 117172 344 489 660 91 735 851 929 118299 348 95 119027 155 71 452 920.

120533 775 834 38 121631 741 122209 698 123453 768 124139 328 377 93 125504 96 627 30 126027 652 855 127110 400 128388 497 910 129153 326 653 955.

130142 291 505 893 923 131075 86 182 384 528 72 856 132458 743 959 133054 701 134229 310 813 55 135377 418 99 509 777 89 136038 426 825 944 58 137431 55 706 28 138338 537 139070 176 850.

140248 49 440 825 29 141113 142004 171 213 53 877 143027 81 270 401 891 144521 90 604 44 59 969 145041 50 813 45 146237 785 147173 890 931 81 148459 902 10 149220 625 24 712 800 979.

150107 232 73 475 702 32 823 912 38 151288 662 713 26 152029 46 282 774 153253 154194 399 795 975 155078 143 90 438 156807 13 157128 210 18 392 158058 87 98 124 55 548 661 767 159614 828.

CIĄGNIENIE TRZECIE.

Wygrane po 250 zł.

53 143 72 91 258 75 539 607 60 883 99 1220 408 520 924 2104 39 45 283 583 734 3168 205 91 516 4142 323 443 79 886 943 5218 73 387 906 72 6096 128 203 538 7052 622 44 861 955 8234 339 731 9149 83 412 99 502 609 955

10263 332 434 73 908 75 11462 893 12203 730 916 13326 777 856 902 14153 288 343 426 922 15058 64 83 124 59 81 16809 990 17162 290 498 808 18064 94 210 442 573 794 800 33 95 921 19323 443 928 82

20468 787 907 21013 112 212 922 86 22041 129 408 611 43 67 23022 654 732 39 887 969 24011 41 212 837 25736 945 64 26055 113 212 53 77 320 483 27537 897 967 91 28359 436 647 98 736 856 29023 56 62 125 234 329 41 765

30129 290 372 438 67 31012 246 379 794 95 847 947 32143 263 762 33752 94 840 902 34268 398 35096 316 539 712 826 36427 48 678 706 37637 88 38067 311 636 702 8 39110 22 250 323 59 543 851 56 981

40344 552 664 837 41269 550 768 42094 605 837 43065 114 362 451 530 633 853 44016 153 337 42 817 972 45272 492 628 68 46670 818 37545 83 880 48185 283 358 667 49042 107 282

50084 237 99 423 618 51307 494 547 781 52022 197 302 458 898 911 53508 874 54123 241 968 77 55316 489 515 990 56020 182 370 523 749 86 57121 35 315 96 554 837 42 58159 507 952 59042 170 98 557 716 969

60150 296 326 493 61056 223 406 850 62407 846 66 907 63042 46 298 330 413 733 827 950 64146 305 18 43 68 412 672 778 856 65144 68 411 71 520 951 66053 54 224 64 387 97 410 509 67048 224 91 363 516 640 829 910 68131 250 69 759 869 945 87 69027 648

70260 807 49 71106 230 399 600 74 72170 558 91 695 726 907 73074 79 82 88 530 644 729 955 68 74374 96 426 539 867 89 929 75068 208 568 908 76030 607 95 800 65 77192 294 463 752 880 78209 75 484 855 79752 959

80146 754 862 929 94 81050 301 457 565 636 82190 405 55 578 604 83009 19 55 81 93 207 302 897 99 980 84164 243 989 85086 575 684 98 706 45 920 73 86148 330 614 753 927 42 87001 128 74 215 527 41 54 75 82 687 742 79 88041 103 31 262 355 835 89066 397 695 768 939

90001 21 278 97 603 53 91090 809 92059 114 308 915 93341 446 673 848 921 84 94025 108 286 455 502 92 712 864 901 95158 78 522 839 965 96107 36 455 91 647 97031 79 227 398 544 53 97 802 22 90 946 98153 212 333 504 39 99525 34

100080 161 283 556 754 926 101082 239 506 79 767 102047 337 71 697 103186 281 435 62 536 637 764 84 838 104153 243 683 762 840 988 105025 108 84 322 28 409 599 657 106035 158 540 830 107086 479 763 93 871 108106 226 522 649 899 109231 357 422 532 711 884 986

110169 391 534 825 111421 31 53 575 667 826 810 112266 458 515 783 870 984 113214 302 28 501 35 114009 202 67 524 731 808 115646 98 116048 547 691 899 927 117153 239 440 626 118058 324 781 819 905 119190 522

120223 485 91 121024 931 122247 123269 304 406 89 982 124766 94 887 125315 126258 861 94 945 86 127110 363 69 741 866 966 99 128025 93 188 619 129011 973.

130134 695 131026 641 716 846 67 132067 440 576 753 80 962 133329 597 134152 274 396 713 135318 495 690 961 136291 322 589 670 137189 246 598 138256 631 743 47 139691 729 74.

140004 194 657 141068 142094 138 359 143346 76 451 553 76 144043 44 219 675 779 975 145179 82 430 62 146000 25 57 402 147045 382 683 806 148287 846 60 149639 942.

150167 339 446 533 796 935 151359 426 848 52 943 152292 310 531 740 815 153156 309 67 459 694 154130 40 67 659 730 155112 360 623 29 156149 638 889 157643 158094 722 159143.

Radioprogram

PIĄTEK, dnia 23-go września 1938 r.

6.15—6.20: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.20—6.45: Muzyka (płyty). 6.45—7.00: Gimnastyka. 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Koncert poranny w wyk. orkiestry dętej K.P.W. pod dyr. Ferdynanda Gemrota (z Krakowa). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—8.20: Ciągnienie miliona — transmisja z Gmachu Dyrekcji Loterii Państwowej. 8.20—11.00: Przerwa. 11.00—11.25: Audycja dla szkół: „O kocie, który chadzał własnymi drogami" — słuchowisko według Kiplinga, w oprac. Małgorzaty Sterbówny (Lwów).
11.25—11.57: Rewia skrzypków (płyty).
11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa 13.00—13.45: Przerwa. 13.45—14.15: Fantazje i uwertury (płyty). 14.15—14.20: Łódzkie wiadomości giełdowe. 14.20—15.15: Muzyka obiadowa (płyty). 15.15—15.30: „Gdzie byłem latem i co widziałem" — pogadanka Stanisława Sumińskiego dla dzieci starszych. 15.30—15.45: Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa). 15.45—16.00: Wiadomości gospodarcze 16.00—16.40: Koncert rozrywkowy w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Lwowskiej pod dyr. Tadeusza Seredyńskiego. 16.40—16.45: Pogadanka Konkursowa Polskiego Radia. 16.45—17.00: „Horodyszcze nad jeziorem Świętym" — felieton, wygł. K. Muszałówna.
17.00—17.10: „Pamiątki po Kościuszce w Ujeździe" (Archiwum Hrabiów Ostrowskich) felieton, Anna Ostrowska.
17.10—17.50: Koncert wymienny do Katowic i Krakowa. Arie operetkowe i piosenki. Wykonawcy: Lidia Górska — sopran, Kazimierz Szupko — tenor, Artur Wentland — akomp.
17.50—17.55: O wszystkim po troszku.
17.55—18.00: Wiadomości sportowe lokalne.
18.00—18.10: Maszyna rotacyjna — pogadanka, wygłosi Alfons Zajączkowski (z Poznania).
18.10—18.45: Sergiusz Taniejew: Trio D-dur op. 22. Wykonawcy: Zbigniew Dymek — fortepian, Józef Salacz — skrzypce, Józef Drohomirecki — wiolonczela (z Katowic).
18.45—19.00: Kronika literacka w oprac. Jana Niepomucena Millera.
19.00—19.20: Pieśni i arie w wykonaiu Ludmiły Szretterówny. Przy fortepianie Jadwiga Szamotulska.
19.20—19.30: Pogadanka aktualna.
19.30—20.45: „Wesoła Warszawka" — koncert rozrywkowy w wyk. Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego oraz Janiny Godlewskiej i Feliksa Szczepańskiego — śpiew. W przerwie: — Humoreski Wiecha.
20.45—20.55: Dziennik wieczorny.
20.55—21.00: Pogadanka aktualna.
21.00—21.10: „Zbyt długi język" — pogadanka prawnicza, wygłosi Marian Kozowski.
21.10—21.50: „Kalejdoskop". Wykonawcy: Ork. salonowa orkiestry Poznańskiej pod dyr. E. Raabego, Hanna Horska — sopran, Adam Gruszczyński — tenor, duet fortepianowy, Leon Cwojdziński — saksofon. (z Poznania).
21.50—22.00: Wiadomości sportowe.
22.00—23.00: Koncert symfoniczny Ork. P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga z udziałem Angeliki Morales.
23.00—23.15: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

19.45—PRAGA II: „Wesoły wieśniak" — operetka Leo Falla.
20.00—BRUKSELA Franc.: „Trzy walce" — operetka O. Straussa.
20.35—STRASBURG: „Faust" — koncert orkiestrowy.
21.00—PRAGA: Festival Janaczka.
21.50—LONDYN Reg.: Koncert symf. z Queen's Hallu. Sol. Egon Petri (fort.).

TEATR MUZYKA SZTUKA

TEATR POLSKI.
(Cegielniana 27)
Dziś o godz. 8.30 wiecz. komedia Laszlo „W perfumerii".

TEATR POPULARNY.
(Ogrodowa 18).
Dziś o godz. 8.15 wiecz. „Aszantka".

ZESPÓŁ S. NATANA W FILHARMONII.
Dziś o godzinie 9.30 wiecz. zespół teatru S. Natana wystawia sztukę Racheli Szymkowicz w 3-ch aktach p. t. „Alc far Kinder" („Wszystko dla dzieci"). — Bilety sprzedaje kasa Filharmonii.

Z dziejów Łodzi

Dnia 23 września 1810 roku zorządzone zostały w Łodzi po raz pierwszy wybory do gminy żydowskiej. Udział w wyborach wzięło 14-tu uprawnionych do głosowania obywateli. Wybory zarządzone przez władze miejskie odbyły się w dniu 12 listopada 1810 roku.

KRONIKA

Wrzesień 23 Piątek		
Dziś	Tekli	
Jutro	N. M. P.	
Wschód słońca		5.22
Zachód słońca		17.36
Wschód księżyca		5.15
Zachód księżyca		17.23
Długość dnia		12.55
Ubyło dnia		4,35

Krótkie wiadomości

PIĘKNĄ OFIARĘ złożyła dziatwa szkoły powszechnej Nr. 42 im. Staszica. W związku z akcją całego społeczeństwa na rzecz odzyskania Śląska Zaolzańskiego, dziatwa złożyła z okazji imienin kierownika szkoły kwotę 50 złotych na rzecz Polonii w Czechosłowacji.

* * *

DELEGACJA KOMISJI POWSZECHNEGO NAUCZANIA m. Warszawy z ks. Szkudlińskim na czele bawiła wczoraj w Łodzi. Komisja stołeczna przybyła celem zapoznania się z organizacją szkolnictwa powszechnego w Łodzi. Zwiedziła ona szereg publicznych szkół powszechnych w naszym mieście.

PLAN ROZBUDOWY SIECI ELEKTRYCZNEGO OŚWIETLENIA Łodzi opracuje zarząd miejski. Jak wiadomo, w myśl koncesji elektrownia musi co roku instalować elektryczność na szeregu ulic. Aby elektryfikacja naszego miasta odbywała się w sposób planowy i najbardziej odpowiadała potrzebom ludności, zarząd miejski opracuje plan na okres kilku lat.

* * *

AKCJA PORZĄDKOWANIA MIASTA jest już na ukończeniu. W pierwszych dniach października komisja starościńska zlustruje wszystkie wykonane w roku bieżącym roboty, sprawdzając, czy wszyscy właściciele domów i placów niezabudowanych zastosowali się do zarządzeń remontowych.

* * *

DZIŚ, W PIĄTEK, do rejestracji rocznika 1920 — 21 stawić się winni w wydziale wojskowym zarządu miejskiego mężczyźni zamieszkali na terenie V komisariatu policji o nazwiskach na litery G, H, Ch, oraz zamieszkali na terenie XIII komisariatu, o nazwiskach na litery: I, J, K, L, Ł.

Nie naklejać odezw
na murach domów i parkanach

Starosta Grodzki przypomina, iż wszelkie odezwy, plakaty i afisze, nie wyłączając druków wyborczych, mogą być naklejane tylko w miejscach na ten cel wyznaczonych w myśl obowiązującego rozporządzenia z dnia 1.5.35 r. — Niedopuszczalnym zatem jest naklejanie afiszów i odezw na murach domów i parkanach.

Winni niezastosowania się do tego zarządzenia będą pociągani do odpowiedzialności administracyjno - karnej.

Dwa drobne pożary

Wczoraj około godziny 5.30 rano w 3-piętrowym domu mieszkalnym przy ulicy Andrzeja 47 z niewyjaśnionych na razie przyczyn zajęło się opakowanie rur u zbiornika od wody.

Ogień w stosunkowo krótkim czasie przeniósł się na poddasze i na dach.

Dwa plutony straży po blisko półtoragodzinnej akcji ogień ugasiły, nie dopuszczając do poważniejszego zniszczenia.

Straty w postaci nadpalonego dachu i poddasza nie zostały jeszcze oszacowane, nie są jednak znaczne.

* * *

Po południu straż wzywana była do pożaru przy ul. Pogonowskiego 34, gdzie zapaliły się sadze w kominie fabrycznym fabryki Józefa Lipskiego.

Ogień został ugaszony po niespełna półgodzinnej pracy straży. (l)

Powołanie komisarzy wyborczych
oraz przewodniczących i członków komisyj okręgowych. — Biura komisyj mieszczą się w gmachu sądu okręgowego

Przygotowania do wyborów parlamentarnych posuwają się naprzód w szybkim tempie. Wczoraj, zgodnie z kalendarzykiem wyborczym, dokonany został następny z kolei akt: **p. minister spraw wewnętrznych powołał okręgowych komisarzy wyborczych, zaś główny komisarz wyborczy powołał przewodniczących okręgowych komisyj wyborczych i ich zastępców.**

Okręgowi komisarze wyborczy mają za zadanie **przewodniczyć na posiedzeniach okręgowych zgromadzeń wyborczych** (kolegiów), na których ustalone będą listy kandydatów na posłów oraz czuwać nad prawidłowością całego aktu wyborczego. Przewodniczący okręgowych komisyj wyborczych zaś **kierują pracami komisyj okręgowych, czuwają nad pracami komisyj obwodowych i przewodniczą na posiedzeniach, na których dokonane jest obliczanie głosów i przydział mandatów poselskich wybranym kandydatom.**

KOMISARZAMI WYBORCZYMI W ŁODZI z ramienia ministerstwa spraw wewnętrznych powołani zostali:

DLA OKRĘGU 15 (II, III i V komisariat policji) — **adw. Antoni Obuchowicz.**

DLA OKRĘGU 16 (I, IV, VI, VII i X komisariat policji) — **Adam Wojtecki, dyrektor giełdy zbożowej.**

DLA OKRĘGU 17 (VIII, IX, XI, XII, XIII i XIV komisariat policji) — **Eugeniusz Hertel, dyrektor KKO Łódź - powiat.**

Przewodniczącymi okręgowych komisyj wyborczych do sejmu zostali:

DLA OKRĘGU 15 — przewodniczący sędzia **s. o. Ludwik Żabiński.** zastępca sędzia s. g. **Wacław Kozłowski.**

DLA OKRĘGU 16 — przewodniczący sędzia **s. o. Józef Kubiak.** zastępca: kierownik sądu pracy sędzia **Zygmunt Kasiński.**

DLA OKRĘGU 17 — przewodniczący sędzia **s. o. Witold Salm.** zastępca: sędzia **s. o. Władysław Zawadzki.**

W dniu wczorajszym jeszcze doręczone zostały **nominacje przewodniczącym i ich zastępcom i w dniu dzisiejszym okręgowe komisje wyborcze, po zaangażowaniu odpowiedniego personelu urzędniczego przystępują do urzędowania.** Biura okręgowych komisyj wyborczych mieścić się będą w gmachu sądu okręgowego.

Równocześnie wydział wojewódzki powołał członków i zastępców okręgowych komisyj wyborczych. Wybrani zostali:

DLA OKRĘGU 15 jako członkowie — Tadeusz Hoszard, Stanisław Kopczyński, Juliusz Lewstein i Eugeniusz Zejda, jako zastępcy — Jan Ćwikliński, Zygmunt Menkes, Seweryn Pfeiffer i Walenty Walczak.

DLA OKRĘGU 16 jako członkowie — Bertold Dobranc, Ignacy Lewiak, Józef Milewski i Bronisław Reicher, jako zastępcy — Oskar Friese, Kazimierz Olsza - Strzelecki, Kazimierz Roszak i Stanisław Pawłowski.

DLA OKRĘGU 17 jako członkowie — Symforian Kostowski, Seweryn Malinowski, Zygmunt Raabe i Józef Socha, jako zastępcy — Antoni Gajewski, Władysław Grabowski, Józef Tomczyk, Jan Warężak.

Zasadniczo praca członka komisji wyborczej jest honorowa. W myśl jednak ordynacji wyborczej, członkowie okręgowych i obwodowych komisyj wyborczych, którzy udowodnią, że na skutek zajęć w komisjach tracą zarobki dzienne, **uzyskają specjalne wynagrodzenie ze skarbu państwa.**

Przewodniczący okręgowych komisyj wyborczych z kolei do dnia 30 b. m. powołają przewodniczących i zastępców obwodowych komisyj wyborczych, zaś do 3 października powołani będą członkowie i zastępcy obwodowych komisyj wyborczych, w połowie przez władze administracyjne, w połowie przez prezydenta miasta.

* * *

Toczą się w dalszym ciągu również prace **miejskiego referatu wyborczego.** Wczoraj zakończono przyjmowanie od właścicieli domów **druków spisowych**, z nazwiskami lokatorów, uprawnionych do głosowania. **Dziś i jutro spisy te sprawdzone będą w biurze ewidencji ludności,** zaś od niedzieli rozpocznie się praca przy sporządzaniu spisów wyborców.

Kończy się również **rejestracja lokali na biura głosowania,** w których urzędować będą obwodowe komisje wyborcze.

* * *

Rejestracja wyborców do senatu trwa w dalszym ciągu. Odbywać się ona będzie codziennie (również w niedziele) do 26 bm. (i).

Mapa Śląska Cieszyńskiego

WYSOKIE KARY NA PRZEMYSŁOWCÓW
za nieprzestrzeganie ustaw o ochronie pracy. — Interesujący projekt zw. kelnerów. — Likwidacja strajku kuśnierzy

Przed referatem karnym inspekcji pracy toczył się wczoraj **szereg rozpraw przeciwko przemysłowcom,** nie stosującym się do obowiązujących przepisów o ochronie pracy. M. in. skazani zostali właściciele fabryki pończoch **Bracia Seidenwurm,** przy ul. Pomorskiej 163, na 500 zł. grzywny, za zatrudnianie robotników w nocy, **Henryk Kolski, właściciel fabryki pończoch przy ul. Narutowicza 43, na 2 tygodnie bezwzględnego aresztu i 500 zł. grzywny** za zatrudnianie robotników powyżej 8 godzin dziennie i w niedziele, współwłaściciele firmy **M. Heber i S-ka** przy ul. Nowomiejskiej 20 — **S. Magnuszewski i H. Joskowicz** po 1000 zł. grzywny, **J. Lando, L. Heber i S. Heber** po 500 złotych grzywny za zatrudnianie pracowników w niedziele itd.

* * *

Związek zawodowy kelnerów i kuchmistrzów wystąpił do inspektora pracy z interesującym wnioskiem w sprawie **całkowitej likwidacji bezrobocia wśród kelnerów,** przy zachowaniu zasady 48-godzinnego tygodnia pracy. Proponują oni mianowicie, by praca w zakładach gastronomicznych odbywała się następująco: **w poniedziałek i wtorek — po 12 godzin na dobę, środa — wolna, w czwartek i piątek po 12 godzin na dobę, sobota i niedziela wolna. W wolne dni zatrudnieni mają być wszyscy bezrobotni dotychczas kelnerzy.**

Inspektor pracy ustosunkował się pozytywnie do tego wniosku i zwołał na dzień 26 bm. **wspólną konferencję przedstawicieli pracodawców i związku kelnerów,** celem omówienia tej sprawy.

* * *

Wczoraj zlikwidowany został **strajk chałupników i pracowników kuśnierskich.** W myśl podpisanego protokułu **pracownicy uzyskają podwyżki płac.** Chałupnicy otrzymają nadto książeczki obrachunkowe. Pracodawcy wyrazili wreszcie zgodę na uznanie instytucji delegatów zakładowych.

* * *

Pracownicy blacharscy w Łodzi postanowili **proklamować strajk, ponieważ wczorajsza konferencja w inspekcji pracy w sprawie układu zbiorowego nie dała pozytywnego rezultatu.** (i).

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: H. Pastorowa (Łagiewnicka 96), J. Kahane (Limanowskiego 80), J. Koprowski (Nowomiejska Nr. 15), M. Rozenblum (Śródmiejska 21), M. Bartoszewski (Piotrkowska 95), L. Czyński (Rokicińska 53), E. Zakrzewski (Kątna 53), I. Siniecka (Rzgowska 59), S. Trawkowska (Brzezińska 56).

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA" z dnia 23 września 1938 r.

Spokój i równowaga

Momenty potężnego napięcia politycznego są zarazem najlepszą próbą odporności psychicznej społeczeństwa w sprawach gospodarczych.

Nerwy największych narodów nie wytrzymują nieraz w takich momentach. W sierpniu 1914 — to dzisiaj nie ulega wątpliwości — **nie wytrzymały nerwy Anglików:** zapomocą sztuczek w rodzaju przedłużania przypadłego wtedy **„święta bankowego"** (bank holiday) trzeba było bronić skarbca banku emisyjnego przed zupełnym ogołoceniem na skutek naporu oblegającej publiczności; mimo to uszczuplono jego zapasy o wiele wagonów aż dopóki kres temu położyło wprowadzenie po paru dniach wojny niewymienialności via facti bank notów na kruszec.

Specjalnie cytujemy charakterystyczny przykład narodu bardzo bogatego, bardzo zdyscyplinowanego, notorycznie **opanowanego w swych reakcjach.** Przy tym narodu patriotycznego i gotowego, gdy trzeba, do ofiar i z mienia i z życia.

Widocznie odruchy, o których mówimy są **„silniejsze od nas" — „plus fort que nous".**

Bez liku możemy mnożyć przykłady podobnych reakcyj wśród społeczeństw mniej od angielskiego zahartowanych w dyscyplinie społecznej i gospodarczej. Z tym większą satysfakcją stwierdzamy **spokój i rozwagę,** zachowywane przez nasze życie gospodarcze, mimo gwałtownego nurtu wydarzeń politycznych, jakich jesteśmy świadkami i których już stajemy się współuczestnikami.

Najczulszy barometr — rynek pieniężny w tych swoich elementach, które mają swobodę ruchów — **wykazuje całkowitą stałość.** Drgawki kursów walorów nie odchylają się od normalnie stwierdzanych, dzieje się to bez potrzeby energiczniejszej interwencji. Zapotrzebowanie pieniędzy w bankach nie przekracza normalnych granic. Akcja kredytowa banków nie wychyla się ze zwykłych granic.

Tymbardziej równowaga znamionuje te rynki, których reakcje nerwowe są zazwyczaj dopiero wtórne. Każdy bezstronny obserwator przyzna, że **społeczeństwo nasze w swej dyscyplinie gospodarczej robi coraz wyraźniejsze postępy.** Hartuje się coraz lepiej. Hart ten jest bezsprzecznie **bardzo istotnym współczynnikiem potęgi.**

AZ.

Inwestycje w przemyśle włókienniczym

Szersze rozmiary akcji renowacyjnej.—Nowe inwestycje w przemyśle pończoszniczym i kotoninowym

Ruch inwestycyjny i renowacyjny w krajowym przemyśle włókienniczym przedstawiał się w roku bież. naogół lepiej niż w latach ub.

Ogólne rozmiary inwestycyj, dokonanych w roku bież. były wyższe, niż w roku ubiegłym, jednakże ruch inwestycyjny we włókiennictwie krajowym nie nabrał jeszcze charakteru ogólnego. Za to **ruch renowacyjny w przędzalnictwie jest ożywiony.**

Podobnie jak w przędzalnictwie znacznie żywszy charakter niż dotąd przyjęła akcja odnawiania aparatu wytwórczego w roku bież. w przemyśle tkackim i wywykończalniczym. Obok wielkiego przemysłu włókienniczego, na terenie którego akcja odnawiania i naprawiania aparatu wytwórczego osiągnęła w roku bież. znaczne rozmiary, pomyślniej również niż dotąd kształtował się ruch renowacyjny w przemyśle mniejszym — w średniej wytwórczości tkackiej, zwłaszcza wełnianej.

Szerszy i bardziej ogólny charakter miała akcja inwestycyjna w roku bież. w dwóch tylko działach: w przemyśle pończoszniczym i w przemyśle kotoninowym.

W przemyśle pończoszniczym ruch inwestycyjny trwa już bez przerwy od r. 1926, wahaniom ulega tylko jego nasilenie, jak również i kierunek inwestycji. Inwestycje w tym dziale włókiennictwa szły w roku bież. w dwóch kierunkach, przemysł zakupywał nowe maszyny kotonowe oraz t. zw. maszyny jednolite do produkcji wyższych gatunków pończoch damskich.

Obok przemysłu pończoszniczego bardziej ogólny charakter nosiły inwestycje dokonane w nowej gałęzi włókiennictwa, jaką jest przemysł, produkujący kotoninę. Ruch inwestycyjny w tym dziale objął prawie wszystkie przedsiębiorstwa, wyrabiające kotoninę. Nowe maszyny dla przemysłu, produkującego kotoninę, były przeważnie nabywane zagranicą, natomiast pewne przeróbki i modernizacja posiadanych już maszyn dokonana została na miejscu przez tutejszy przemysł maszynowy.

W wyniku pewnego ożywienia ruchu inwestycyjnego w roku bież. bardzo znacznie wzrósł import maszyn włókienniczych z zagranicy, osiągając sumę 9,8 milj. zł. w porównaniu z sumą 4,8 milj. zł. w roku ub.

Mocniejsza tendencja na bawełnę

Zwyżka kursów w granicach od 4 do 5 punktów

W dniach ostatnich notowana była na rynku surowej bawełny w Nowym Jorku tendencja nieco mocniejsza, w wyniku której kursy uległy zwyżce w granicach od 5 do 10 p. W tej chwili trudno jeszcze przewidzieć, czy zwyżka ta mieć będzie charakter stały. W każdym bądź razie, zdaniem naszych informatorów, wszystkie objektywne dane przemawiają raczej za dalszą zwyżką notowań wobec dodatnich zarządzeń interwencyjnych rządu Stanów Zjednoczonych

Analogicznie do giełdy bawełnianej w Nowym Jorku kształtowała się w dniach ostatnich sytuacja na giełdzie w Liverpoolu.

Giełda bawełniana egipska wykazuje tendencję utrzymaną, z odcieniem jednak cokolwiek mocniejszym, czego dowodem jest fakt, że w ciągu trzech ostatnich dni notowania uległy zwyżce w granicach od 4 do 5 punktów.

Jak księgować faktury

Wyjaśnienie Związku Izb Przemysłowo-Handlowych

Nawiązując do poprzednich zawiadomień, Izba Przemysłowo - Handlowa w Łodzi komunikuje, iż na skutek jej wniosku Związek Izb ponownie wystąpił do Ministerstwa Skarbu w sprawie niestosowania w praktyce w zbyt rygorystyczny sposób treści ostatniego orzecznictwa NTA w przedmiocie obowiązku bezzwłocznego księgowania faktur.

W odpowiedzi na powyższe Ministerstwo Skarbu nie uznało za możliwe przychylić się do punktu widzenia, reprezentowanego przez samorząd gospodarczy, wobec czego Izba Przemysłowo - Handlowa w Łodzi zwraca uwagę na potrzebę dostosowania odtąd sposobu księgowania faktur do niżej podanych wyjaśnień Ministerstwa, gdyż trwanie przy innych metodach wywołać może ewent. zarzuty w przedmiocie prawidłowości księgowań i ksiąg w ogóle.

W szczególności Ministerstwo Skarbu nie podzieliło zapatrywania Związku Izb, iż proponowany system wpisywania faktur do ewidencji pomocniczej nie narusza zasady bieżącego prowadzenia księgowości w sposób, należycie ujawniający stan interesów i jest zgodny z wykładnią interpretacyjną N. T. A. w przedmiocie pojęcia zaległości w księgowaniu i jej wpływu na ocenę ksiąg.

Wprawdzie bowiem w myśl judykatury N. T. A. wpływ zaległości w księgowaniu na ocenę ksiąg zależny jest m. in. i od stanu zapisów w księgach pomocniczych, to jednak przy proponowanym przez Związek Izb systemie w książce ewidencyjnej nie byłyby dokonywane zapisy zaszłości gospodarczych przedsiębiorstwa na podstawie nadeszłych faktur — które następnie bez zmian mogłyby być przenoszone bądź pojedyńczo, bądź zbiorowo do ksiąg zasadniczych, tworząc z nimi jedną całość — lecz byłoby dokonywane jedynie chronologiczne ewidencjonowanie nadeszłych faktur, podczas gdy samo zdarzenie gospodarcze musiałoby być przedmiotem zupełnie odrębnego i często niezgodnego z treścią faktury (np. w razie zmiany kwoty faktury na skutek otrzymania bonifikaty itp.) zapisu.

Tego rodzaju ewidencjonowanie faktur, według stanowiska Ministerstwa Skarbu, nie może więc zastąpić zapisów w księgach pomocniczych, o których mowa w judykaturze N. T. A., a sama książka ewidencyjna nie może być uważana za księgę pomocniczą w całokształcie ksiąg buchalteryjnych.

Ponadto proponowany system księgowania faktur, przewidując jako prekluzyjny termin zaksięgowania faktury ostatni dzień roku operacyjnego, umożliwiłby dokonywanie zapisów w księgach zasadniczych często dopiero po upływie kilku miesięcy (np. w przypadku długotrwałego sporu o jakość dostarczonego towaru itp). co w świetle judykatury NTA wystarczy do dyskwalifikacji ksiąg, nawet w przypadku dokonania zapisu w księgach pomocniczych.

Giełda pieniężna

Warszawa, 22 września.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była słabsza przy obrotach małych. Notowano: Amsterdam 287.40, Bruksela 89.88, Kopenhaga 114.40, Londyn 25.62, Montreal 5.30, Nowy Jork 5.31 i pół, Nowy Jork-kabel 5.31,75, Paryż 14.38, Praga 18.28, Sztokholm 132.20, Zurych 120.45. Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5.28 i pół, kanadyjskie 5.26 i pół, floreny holenderskie 286.40, franki francuskie 14.32, franki szwajcarskie 119.95, belgi 89.63, funty angielskie 25.53, palestyńskie 24.70, guldeny gdańskie 99.75, korony czeskie od 5 do 20 koron 13.80, duńskie 113.85, norweskie 128.05, szwedzkie 131.55, liry włoskie od 5 do 80 lirów 19.50, marki fińskie 11, niemieckie srebrne 83.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja wybitnie zwyżkowa, obroty ograniczone wobec szczupłego zaofiarowania. Notowano: Bank Polski 123, imienne 122, Węgiel 34 25—34.75, Cukier 38.00—38.50, Starachowice 42.25—43.00, Żyrardów 62—61.50—62.00, Ostrowiec 62, Lilpop 83.50—85.50, Haberbusch 51.50, Norblin 94, Modrzejów 18.75—19.00.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była wybitnie mocna przy obrotach znacznie zwiększonych 4 i pół proc. wewnętrzną. Notowano: 3 proc. inwestyc. I-sza em. 82 50— 83.50—83.38, seria I em. 91 50, II em. 92.50—94, 4 proc. dolarowa 41.75. 4 i pół proc. wewnętrzna 65, 4 proc. konsolidacyjna 66 50 5 proc. konwersyjna 68.25—68.75, 4 i pół proc. ziemskie 63 50—64, 5 proc. Warszawy z 1933 r. 72.50—73.50, odcinki po 1000 zł. 73.75, 5 proc Radomia 60, 6 proc. obligacje Warszawy VI em. 74, 6 proc oblig W-wy VIII i IX em. 72, 8 proc. pożyczka szkolna 79, 8 proc. przem. polskiego funt. 92.

W obrotach pozagiełdowych Rudzki 11 50—11.60, 3 proc renta ziemska odcinki po 1000 zł. 50—51.50, odcinki po 500 zł. 56—57.75, od cinki po 100 zł. 72.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 42.00—41.50, poż. inwestycyjna I-sza emisja 81.25—81.00, poż inwestycyjna II-ga emisja 82.25—82.00, poż. konsolidacyjna 65.50—65.00, poż. wewnętrzna 64.25—64.00, Bank Polski 123.00—122.50. Tendencja niejednolita.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Jęczmień browarowy 16.00—16.50, mąki żytnie: 27.00—28.00, 25.50—26.50, 16.00—17.00, mąka żytnia razowa 20.00—21.00, otręby żytnie 8.50—8.75, siemię lniane 47.00—49.00, mak niebieski 63.00—65.00. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót: 1567 ton

LUDZIE ZA MGŁĄ...

(QUAI DES BRUMES)

Ludzie za mgłą...

Ludzie prości, o szlachetnych sercach, kochających i nienawidzących, w zadziwiającą pasją rzucający się w wir życia, nie zważający na żadne przeciwności, nie znoszący oporu...

Ludzie, których żywiołem jest walka, a miłość i namiętność nałogiem i bodźcem do życia. Kochają się wielką miłością, która potrafi zburzyć wszystkie przeszkody, potrafi przebić się przez gęstą mgłę.

Życie tych ludzi jest tematem oryginalnej powieści Mac Orlana, która reżyserowi Maurice'owi Crine posłużyła do realizacji jednego z najwspanialszych arcydzieł reprezentacyjnych kinematografii francuskiej p. t. „Quai des Brumes" (Ludzie za mgłą).

Jest w tym filmie jakiś potężny i przykuwający urok, jest jakiś przemożny nastrój, który nie pozwala ani na jedną chwilę oderwać oczu od ekranu. Są tu za nieprzeniknioną gęstą mgłą ludzie, w których piersiach biją kochające serca, ludzie, którzy rwą się do pięknego życia i którzy szukają jasnego promienia słońca... Czy go znajdują? Czy wiedzą, co to prawdziwa miłość?..

W filmie „Ludzie za mgłą" znajdujemy mocne, głębokie akordy życia, ujęte tak przedziwnie w dźwięk, w formę, osnute w tak niezwykły nastrój, w całą masę szczegółików, prawie niedostrzegalnych, a tak niezbędnych, tak posiadających każdy oddzielnie swoje miejsce i swoje przeznaczenie, widocznych jeśli nie odrazu, to wysuniętych gdzieś, kiedyś, później... że patrząc i słuchając tego, co się dzieje przed oczami, na ekranie, doznajemy nieprzeciętnych wrażeń.

Wszystko tu jest rewelacją: muzyka, misterna robota reżyserska, niesłychana wprost gra artystów takiej miary, jak Jean Gabin i Michele Morgan, nadzwyczajne bogactwo typów, niekoniecznie dodatnich, ale niezwykle mocnych, oryginalnych i przecudowne zdjęcia.

Zapewne, nie jest to film poczęty z ducha radości, i nawet miłość nie wnosi tu światła, smutna miłość bez jutra, przywołana na kilka godzin do pokoiku w portowym hotelu, ale za to zrodzony z myśli niezależnej, nieskrępowanej przesądami tematycznymi; odrębny w charakterze i nastroju, jeden z tych filmów, które stają się w dyskusjach na temat kinematografii przykładem, argumentem, synonimem pewnego typu artystycznego, nie wymagającego już dalszych określeń.

Jean Gabin, niezapomniany bohater „La grand illusion" i Michele Morgan, genialna partnerka Charlesa Boyer w filmie „Zbłądziłem", tą tymi ludźmi z za mgły, kochają się wielką miłością, która potrafi przebić się przez gęstą mgłę... Kochają się miłością, jaka jest udziałem niewielu ludzi...

Miarą wielkości tych dwojga aktorów jest ich geniusz. Genialni aktorzy stworzyli genialne kreacje. To co nam dali w filmie „Ludzie za mgłą" Jean Gabin i Michele Morgan wykracza poza ramy gry aktorskiej. To dwie postacie z życia. Tak należy oceniać ich role.

„Ludzie za mgłą" ,film wielki i piękny, ukaże się już dziś na ekranie kina „CASINO".

XV-Tydzień LOPP w Łodzi

Jutro rozpoczyna się w Łodzi. Tydzień LOPP, który trwać będzie do 1-go października. Tegoroczny program „Tygodnia" jest bardzo urozmaicony i przewiduje mnóstwo atrakcyj, aby ta impreza propagandowa spotkała się z jak największym oddźwiękiem ze strony społeczeństwa.

Uroczystość, jak nas informują, rozpocznie się **przemówieniem prezesa obwodu LOPP przez radio.** Miasto udekorowane będzie flagami państwowymi i biało - żółtymi flagami LOPP.

W sobotę wieczorem odegrany będzie na ulicach miasta capstrzyk, po czym, o godz. 20-ej przez ul. Piotrkowską przejdzie **korowód propagandowy pojazdów mechanicznych i konnych.** Po raz pierwszy udział w korowodzie wezmą **dorożkarze w maskach gazowych, powożąc końmi, również w maskach.** W czasie kroczenia korowodu rzucane będą specjalnie skonstruowane i wypełnione gazem łzawiącym granaty. Gaz będzie oczywiście bardzo rozcieńczony i **nikomu żadnej krzywdy nie wyrządzi,** nie mniej publiczność będzie mogła bodaj w przybliżeniu zrozumieć, czym **grozi jej wojna gazowa i w jak wydatnym stopniu powinna ona popierać LOPP.**

W niedzielę odbędzie się **uroczyste nabożeństwo w Katedrze,** poczym nastąpi poświęcenie sztandaru miejskiego obwodu LOPP. Po złożeniu wieńca na płycie Nieznanego Żołnierza i dekoracji odznakami LOPP osób zasłużonych, **rozpocznie się przemarsz i defilada drużyn odkażających, posterunków dozorowania, modelarzy itd.** Po defiladzie nastąpi konkurs dekoracji pojazdów i konkursy orkiestr.

W ciągu całego dnia odbywać się będzie **zbiórka publiczna na LOPP.**

W godzinach popołudniowych odbędą się zawody marszowe drużyn w maskach przeciwgazowych. (i).

Dział oficjalny Ł.O.Z.P.N.

Komunikat W.S.S. № 33
z dnia 22 września 1938 r.

Pkt. 1. Obsada zawodów o mistrzostwo:

25.9 godz. 9, boisko W. K. S. W. K. S. II — Zjednoczone II p. Wiaderny.

25.9 godz. 11, boisko W. K. S. W. K. S. — Zjednoczone p. Szperling.

25.9 godz. 9, boisko Wimy Wima II — Ł. T. S. G. II p. Hendeles.

25.9 godz. 11, boisko Wimy Wima—ŁTSG p. Dymant.

25.9 godz. 9, boisko Sokół Pab. Sokół II — P. T. C. II p. Łyszkowski.

25.9 godz. 11, boisko Sokół Pab. Sokół — P. T. C. p. Raciecki.

25.9 godz. 13.30, boisko Sokół Pab. Burza II — Sokół Zg. II p. Sikorski.

25.9 godz. 15.30, boisko Sokół Pab. Burza—Sokół Zg. p. Olejnik.

25.9 godz. 15.30, boiska Piotrków. Concordia — Zryw p. Kulawiak.

25.9. godz. 11, boisko Tomaszów. Tomaszów — M. K. S. p. Werwas.

25.9 godz. 15.30, boisko Tomaszów. Lechia — Skra p. Jóżwiak.

Zawody towarzyskie:

24.9 godz. 16.30, boisko Kr. Ender. B. Kochba — Makabi Dr. Eksztein.

25.9 godz. 11.30, boisko Zgierz M. ŁKS — Boruta p. Foland.

25.9 godz. 14.20, boisko Ruda Pab. RTSG — Huragan p. Rakowiecki.

25.9 godz. 15.30, boisko Ruda Pab. ŁKS — Huragan p. Brzeski.

25.9 godz. 15.30, boisko AKS. AKS — U. T. p. Rakowski.

25.9 godz. 15.30, boisko Sokół Al. Sokół — U. T. p. Zieliński.

25.9 godz. 14.30, boisko ŁKS. Turniej błyskawiczny p. Pietrzak.

25.9 godz. 14.30, boisko ŁKS. Turniej błyskawiczny p. Naporski.

Pkt. 2. Udziela się urlopów. p. Pogodzińskiemu do dnia 1 grudnia 1938 r. p. Michalskiemu do dnia 31 grudnia 1938 roku.

Pkt. 3. Prosi się o przybycie do WSS-u w dniu 29 bm., godz. 20-ta pp. Pogodzińskiego, Schencka, Naporskiego, Szperlinga.

Pkt. 4. Bilety wejścia na zawody Jugosławia — Polska będą wydawane sędziom rzeczywistym w dniu 25 bm., w godzinach od 14 do 16 przy głównym wejściu na stadion Wojska Polskiego w Warszawie (przy wejściu Nr. 1). Bilety będą wydawane za okazaniem legitymacji sędziowskiej.

Runął komin fabryczny

farbiarni i wykończalni Juliusza Lohrera. — Sąd skazał właściciela oraz dwuch majstrów budowlanych na karę więzienia od 8 mies. do półtora roku

W dniu 25 lutego r. b. około godziny 10.30 na posesji farbiarni i wykończalni Juliusza Lohrera przy ul. Hipotecznej 6 **zwalił się w znacznej części komin fabryczny.** 24 metry komina od góry runęły częściowo na kotłownię, stację pomp, budynek mieszczący suszarnię i na budynek magazynu. Cegły przebiły dach i podłogę suszarni na pierwszym piętrze, przerwały przewody parowe i uszkodziły inne maszyny.

Fabryka była w chwili katastrofy w pełnym ruchu. W suszarni pracowały 3 kobiety, z których Apolonia Rist, przygnieciona cegłami, **spadła z pierwszego piętra przez wyrwę w podłodze na parter i tam została poparzona tryskającą parą.** Przewieziona do szpitala — **nieszczęśliwa robotnica wkrótce zmarła.** Ponadto lżejsze obrażenia ciała odnieśli **magazynier Robert Fajfer i robotnica Franciszka Błażejewska.**

Wczoraj przed sądem okręgowym odpowiadali pociągnięci do odpowiedzialności karnej, jako ponoszący pośrednią winę za tę katastrofę: **przemysłowiec Juliusz Lohrer oraz Józef Szczepański i Zygmunt Makowski, którzy dokonywali przeróbki komina.**

Dochodzenie, wdrożone po katastrofie ujawniło, **iż komin został zbudowany w roku 1922 a w roku 1935 został naprawiony,** przyczem ta ostatnia przeróbka dokonana została bez zezwolenia władz.

Przyczyną katastrofy była — jak ustaliła komisja — **wadliwa budowa komina, silne wstrząsy na przyległej drodze, wiatr górny, nagły wzrost prężności i gazów i w swoim czasie zapalenie się sadzy.**

Oskarżony przemysłowiec wyjaśnił wczoraj przed sądem, że w roku 1935, gdy komin stał już blisko 13 lat, zauważył **iż jego górna część jest nierówna.** Pragnąc tę wadliwość usunąć — powierzył robotę Szczepańskiemu, który przedstawił liczne pochlebne zaświadczenia o swych kwalifikacjach i który roboty tej się podjął. O zezwolenie przemysłowiec nie starał się, gdyż sądził, iż **tego rodzaju drobna poprawka nie wymaga specjalnej zgody władz budowlanych ani przemysłowych.**

Szczepański **tłumaczył** się, że wprawdzie karty przemysłowej nie posiada, jednak wywiązał się z wielu tego rodzaju robót bez zarzutu, a gdy jeszcze doangażował Makowskiego, mającego opinię doskonałego fachowca—uczynił wszystko, by robotę wykonać jak należy.

Rozprawie przewodniczył sędzia Merson.

W godzinach wieczornych **sąd ogłosił wyrok, na mocy którego skazani zostali: Juliusz Lihrer na 10 mies. więzienia, J. Szczepański na półtora roku więzienia i Z. Makowski na 8 mies. więzienia, przyczym sąd Lohrerowi i Makowskiemu karę zawiesił na 3 lata.**

Złodziej został okradziony

i zameldował o tym policji. — 19-letni Rosenstein płakał przed sądem, przyznając się do winy

Przed sądem okręgowym odpowiadał wczoraj 19-letni Daniel Icchok Rosensetin, pociągnięty do odpowiedzialności karnej za kradzież 2600 zł.

Młody człowiek, wyglądający zaledwie na lat 15, cherlawy i niski, już przed rozprawą **płakał rzewnie.**

Poprzez łzy wyjaśnił co następuje:

Nie mógł się pogodzić z rodzicami, którzy pragnęli go wychować w duchu ortodoksyjnym i wreszcie opuścił ich dom. Przygarnął go szofer **Moszek Aron Bach.** Szofer i jego żona pracowali oboje; Bach potrzebował pomocnika, któryby mu **mył wóz i doglądał maszyny.** Bachowie wzamian za te usługi dawali wyrostkowi utrzymanie i po parę groszy od czasu do czasu na drobne wydatki. **Sypiał młody człowiek w taksówce,** lub przygodnie, gdzie się dało, ale nie u Bachów.

W marcu rb. wyrostek zauważył, że jego opiekun chował do szafy — 2.600 złotych.

Na widok takiej sumy chłopakowi, jak wyjaśniał przed sądem — **„zakręciło się w głowie".**

Bachowie mieli do niego zaufanie, uważali go za domownika — to też oskarżonemu było bardzo łatwo ukraść całe oszczędności szofera.

Co chłopak uczynił, gdy poczuł w ręku 2600 zł.?... Oto przede wszystkim **zatrzymał pierwszą przejeżdżającą taksówkę i kazał się wieźć aż do Łęczycy.**

W Łęczycy zapłacił szoferowi kilkadziesiąt złotych, **wsiadł w drugą taksówkę i kazał się wieźć do Kutna.**

W Kutnie zatrzymał się na dłużej: **kupił sobie garnitur i palto nowe i kilka pierścionków.** Po dłuższym popasie w tym mieście wybrał się do Bydgoszczy.

Listy gończe rozpisane za zbiegiem możeby przez dłuższy czas nie dały rezultatu, gdyby nie to, że w dniu 15-ym kwietnia, a więc jednak po czterech blisko tygodniach od kradzieży i ucieczki z Łodzi, — **sam Rosenstein zgłosił się do policji w Bydgoszczy z meldunkiem, że został... okradziony.** Dwie panienki, z którymi się bawił, **skradły mu skradzione pieniądze.**

W policji wydało się rzeczą dziwną skąd taki młody chłopak miał 600 złotych, które mu skradły wesołe osóbki. Poczęto rzecz badać i wyszło na jaw, że **zgłaszający o kradzieży jest sam poszukiwany przez innego poszkodowanego.**

Okradziony złodziej został oddany w ręce władz łódzkich.

Sąd skazał go na 8 miesięcy więzienia. (g).

Wieści sportowe

Duńczycy wygrywają
wyścig amerykański parami

Dwugodzinny wyścig amerykański parami, rozegrany przy współudziale czwórki kolarzy duńskich i czołowych zawodników stołecznych miał przebieg bardzo interesujący, mimo że uwidoczniła się aż nadto wyraźnie przewaga kolarzy duńskich, którzy tym razem pojechali znakomicie. Obie pary duńskie wygrały wyścig wczorajszy z dziecinną wprost łatwością zdobywając nad najlepszą parą polską trzydzieści punktów przewagi. Z Polaków najdzielniej spisała się para Napierała — Starzyński, która zajęła trzecie miejsce, nie mogła jednak sprostać Duńczykom, którzy górowali szczególnie na finiszach. Dobrze wypadła para łódzka Wójcik — Błaszczyński. Ostatni jednak uległ kraksie i w stanie dość poważnym odwieziony został do szpitala.

Wyniki wyścigu przedstawiają się następująco: Gene — Andersen 39 pkt., Nielsen — Erikson 33 punkty, Napierała — Starzyński 6 pkt., Wójcik — Osmulski 9 pkt. (jedno okrążenie w tyle), bracia Kapiacy 6 pkt. (jedno okrążenie w tyle), Szmidt — Leśkiewicz 7 pkt. (dwa okrążenia w tyle).

Wyścig wywołał duże zainteresowanie i zgromadził około 3 tysiecy widzów.

Trzecia impreza
międzynarodowa na torze helenowskim

Zarząd Łódzkiego Okręgowego Związku Kolarskiego organizuje w najbliższą niedzielę na torze w Helenowie wielkie międzynarodowe zawody torowe przy udziale kolarzy niemieckich, duńskich i polskich. Z kolarzy niemieckich startować będzie mistrz sprinterowski Niemiec — Schorn, mistrz Berlina — Haselberg, mistrz Kolonii — Walter i mistrz Wrocławia — Horn.

Z kolarzy duńskich wezmą w zawodach udział znani już dobrze w Łodzi — Nilsen, Andersen, Gene i Eriksen.

Z kolarzy polskich startować będą: mistrz Polski Kupczak, wicemistrz Polski Jędrzejowski, mistrz województwa łódzkiego Świątkowski, Osmólski i inni. W programie wyścigów, które rozpoczną się o godz. 15-ej, odbędą się mistrzostwa międzynarodowe Łodzi systemem trójkowym oraz wyścigi dystansowe i młodzików.

Bilety w przedsprzedaży nabywać można w firmach: E. Stibbe (Piotrkowska 130) i G. Restel (Piotrkowska 84).

Niezależnie od wyścigów niedzielnych odbędzie się w czwartek, 29-go b. m. na torze w Helenowie międzynarodowy wyścig amerykański parami, w którym prócz kolarzy polskich wezmą udział wymienieni kolarze niemieccy.

Lekkoatleci IKP
startują w Pabianicach

W niedzielę odbędzie się w Pabianicach na boisku K. E. towarzyski mecz lekkoatletyczny Kruszeender — I.K.P. W programie meczu odbędą się biegi 100, 400, 1500 mtr., 110 mtr. płotki, sztafety 4 X 100 mtr. i olimpijska, skoki wzwyż i wdal, rzuty oszczepem i dyskiem.

Mecz rozpocznie się o godzinie 10-ej przed poł. Obie drużyny wystąpią w silnych składach.

Konferencja literacka
Rozgłośni Łódzkiej Polskiego Radia

W dniu wczorajszym odbyła się w lokalu Rozgłośni Łódzkiej Polskiego Radia konferencja literacka, w której udział wzięli: dyr. Stanisław Nowakowski, kierownik programowy dr. Jerzy Ronard-Bujański, przedstawiciele istniejących na terenie Łodzi grup literackich przedstawiciele koła polonistów oraz osoby współpracujące na tym odcinku z Rozgłośnią.

Zwołując tę konferencję Rozgłośnia miała na celu nawiązanie kontaktu ze swoimi stałymi współpracownikami w tej ważnej dziedzinie.

Po przemówieniu dyr. Nowakowskiego, który zebranie zagaił podnosząc konieczność ściślejszej współpracy literatów z Rozgłośnią i wzmożenia oraz przystosowania utworów do potrzeb mikrofonowych, zabrał głos kierownik programowy Rozgłośni, który zapoznał zebranych z nowym programem jesienno - zimowym na odcinku literackim, oraz wskazał na możliwości jakie stwarza ten nowy program udziału Łodzi w programie ogólnopolskim.

W dyskusji, jaka wywiązała się na ten temat poruszono cały szereg niezmiernie ciekawych zagadnień, a między innymi zagadnienie związane z formą radiowego oddziaływania literackiego, a więc przede wszystkim formy montażu literackiego i słuchowiska, podkreślając przy tym stosunek autora do możliwości mikrofonu.

Dyskusja stała na bardzo poważnym poziomie i dała wiele materiału orientacyjnego zarówno dla literatów jak i Rozgłośni.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 22 września.

Nazwa papieru	Dziś	Wczoraj	Przed mies.	Przed rokiem
3% Inw. I. em.	83.38	81.—	84.—	67.50
4½% Wewn.	65.—	64.—	67.25	56.—
5% Konwers.	68.75	67.—	70.—	61.—
Dolarówka	41.75	42.—	42.50	38.50
4½ L. Ziem.	64.50	63.25	65.50	55.75
5% L.Warsz. 1933	73.50	72.25	73.75	63.—
5% L. Łódz. 1933	65.38	64.25	66.25	56.—
Bank Polski	123.—	122.50	125.—	108.—
Lilpop	85.50	79.75	88.25	53.50
Żyrardów	62.—	57.—	60.—	50.75

Do akt Nr. XV Km 561/38/XV.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 15-go Zygmunt Dzieran, zamieszkały w Łodzi, przy ulicy Kpt-pilota Żwirki nr. 26, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 28 września 1938 r. od godz. 11 w Łodzi, przy ulicy Piotrkowskiej 277, u Henryka Wawrzyńskiego, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: obrazów, 2-ch żyrandoli, fraka, żakietu, 3-ch kamizelek, 3-ch stolików i firanek, oszacowanych na łączną sumę zł. 640.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym

Łódź, dnia 13 września 1938 r.

Komornik:
(—) ZYGMUNT DZIERAN.

Sprawa Wiktora Eckardta p-ko Henrykowi Wawrzyńskiemu.

Sygnatura: IV Km. 1692/38.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi IV-go rewiru Stefan Zajkowski mający kancelarię w Łodzi, ul. Narutowicza Nr. 35 na podstawie art. 545 i 547 K. H. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 28 września 1938 r. o godz. 12 w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 26, odbędzie się licytacja ruchomości, należących do firmy: Zajdel, Praszkier, Stal i Kac, składających się z partji skór wagi 5.703 kg. na rzecz firmy „Andreas W. Müller".

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 19 września 1938 r.

Komornik:
STEFAN ZAJKOWSKI.

Kupno i sprzedaż

RESZTKI okazyjnie na ubrania, suknie, kostiumy, palta itp. Sienkiewicza 29, popr. of., parter.

KNIPPENBERGA tapczany, kozetki i wkłady do łóżek, Piotrkowska 116 15.11.

Uzdrowiska

„ZACISZE LEŚNE" Zakrzew. Pensjonat Pauliny Kolskiej przyjmuje zamówienia na święta. Tel. 217-37. Telefon na miejscu, Poddębie 14.

WŁODZIMIERZÓW „pensjonat „Zofia" nadal czynny przez święta.

WŁODZIMIERZÓW renomowany pensjonat „Głogowianka" czynny przez święta.

KOLUMNA. Pensjonat Wiener, Warszawska 50, przyjmuje zamówienia na święta. Informacje: Łódź, tel. 245-06. 25.9.

Lokale

POKÓJ dwuokienny dla 2 osób w śródmieściu z telefonem i wygodami, nie wyżej 2-go piętra, poszukiwany. Oferty sub: „S. S. K." do Republiki.

POKÓJ z niekrępującym wejściem z wszelkimi wygodami możliwie w śródmieściu poszukiwany. Telefon 236-69.

SZUKAM pokoju wraz z utrzymaniem przy inteligentnej żyd. rodzinie, gdzie chciałbym się urządzić z 5-letnią córeczką. Oferty do Republiki sub: „A." 23.9

Posady

MŁODA (17 lat), energiczna, wykształcenie 7 klas szkoły powszechnej, poszukuje posady w charakterze ekspedientki, sklepowej lub innej, ma praktykę sklepową. Wymagania skromne. Łaskawe oferty do Administracji sub: „70". 30.9

DYPLOMOWANA bibliotekarka wykształcenie średnie, języki: polski, niemiecki, dostatecznie francuski — znajomość pracy biurowej, maszynopisania — poszukuje posady bibliotekarki, w księgarni lub jakiejkolwiek innej pracy. Chętnie wyjazd. Łaskawe zgłoszenia sub. „Wrzesień 18" do Adm. Republiki.

NIEMKA siostra, izraelitka, poszukuje posady do niemowlęcia lub do dziecka większego z językiem niemieckim. Sub: „Wykw. Siostra".

Nauka i wychowanie

JĘZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udzielam. Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja. Tel. 262-70 w godzinach 2—3.

75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura. Konwersacja. Gramatyka. Tłomaczenie. Korespondencja. Pomoc szkolna, Południowa 20. m. 20. I-sza lewa of parter

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republice" są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedyńczy pokój, 3) sprzedać nieruchomość lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazyjnie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki"

NUSYN Rosenbaum, Piotrkowska 18, zgubił kwit kaucyjny Elektrowni Łódzkiej Nr. 142532 z dn. 13.4. 1937 r. na zł. 40.—

I URZĄD SKARBOWY W ŁODZI. Dnia 22 września 1938 r.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25.6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580), podaje się do ogólnej wiadomości, że dn. 24 września 1938 r., celem uregulowania należności podatku obr. i doch. na rzecz I Urzędu Skarb. w Łodzi, odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości:

Pasy 2 szt., cena szac. 870 zł. w Składnicy przy ul. Kilińskiego 88.
meble — 40 szt., cena szac. 3.445 zł. — Wólczańska 103.
maszyny i urządzenia techniczne do produkcji pasów, surowce i półfabrykaty — 1823 szt., cena szac. 66.018.— ul. Wólczańska 103.

Za Naczelnika Urzędu Skarbowego
K. BRZESKI
Kierownik Działu Egzekucyjnego.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretarjat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretarjat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika": 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI"
w Łodzi zł. 4.—, za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—. „Republika" ; „Express" w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. × 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Za wydawcę: Wydawn. „Republika" Sp. z ogr. odp. Stefan Dymek. — Redaktor odp. Stefan Dymek. Druk „Republiki" w Łodzi, Piotrkowska 49 i 66.